

Glasnik MIRA

Godište VIII. • broj 4 • Međugorje • travanj 2013. • cijena 2,5 KM / 10 kn

*Papa Franjo:
Ne dopustite da vam ukradu nadu!*

Draga djeco!
U ovom milosnom vremenu pozivam vas da uzmete u ruke križ mog ljubljenog Sina Isusa i da razmišljate o njegovoj mucu i smrti. Neka vaše patnje budu sjedinjene u njegovoj patnji i ljubav će pobijediti jer On, koji je ljubav, sam je sebe dao iz ljubavi da bi spasio svakoga od vas. Molite, molite, molite dok ljubav i mir ne zavlada u vašim srcima! Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.

25. ožujka 2013.

Iz sadržaja

Papa Franjo
Na prvom susretu nadbiskup Bergoglio rekao mi je da smo školski kolege
 Neda Šarić

Papa Franjo
Program pape Franje program je Crkve biskup Mile Bogović

Poruka za sadašnji trenutak
Uzmete u ruke križ Isusa Krista i razmišljajte o njegovoj mucu i smrti!
 vlč. Adalbert Rebić

Meditacija
Pa to si Ti, Učitelju!
 s. Lidija Glavaš

Godina vjere
Apel Biskupske konferencije BiH

Međugorski plodovi – duhovna zvanja
Gospa nas u Međugorju oduševljava za Boga
 fra Slaven Brekalo

Franjo – papa s drugoga kraja svijeta

Od trenutka kada se 13. ožujka u 19.06 nad Sikstinskom kapelom iz dimnjaka pojavio gusti bijeli dim pa do svečane najave **Habemus Papam**, minulo je otprilike sat vremena. To je vrijeme kada kardinalski zbor pristupa te izriče svoju neopozivu poslušnost novomu papi, kad se ovaj u tzv. sobi suza presvlači i oblači papinsku odjeću. I kad je kardinal protođakon, inače veliki hrvatski prijatelj, Francuz Tauran izrekao ime kardinala Bergoglia, svi smo bili pomalo iznenađeni.

fra Tomislav Pervan

Čito je da Duh Sveti ne sluša ni medije ni vaticaniste, a ni komentatore, ne povodi se za kladionicama ni našim predviđanjima jer mu za njegovo djelo – kraljevstvo Božje i Crkvu – ne treba nikakav generalni direktor ili menadžer. Tek smo slijedom potonjih komentara saznali da je riječ o kardinalu iz Novoga svijeta koji je i prije osam godina slovio kao izgledni kandidat za Petrovu službu. Onodobno je prevaga otišla na Ratzingerovu stranu koji je tijekom ovih osam minulih godina svojim promišljanjima utro put papi Franji. Dakle, još jedna neobičnost: uzima ime Franjo. Ne Franjo I., nego jednostavno Franjo.

„Ne zaboravi siromahe!“

S druge strane, on je po mnogočemu doista prvi: prvi s južne hemisfere, ispod ekvatora, prvi neeuropljanin nakon gotovo 1300 godina, prvi koji uzima novo, neuobičajeno ime nakon više od devet stoljeća, prvi isusovac na Petrovoj stolici, prvi s imenom Asiškoga svetca. Zapravo, prije Franje Asiškoga i ne nalazimo ime Franjo. Franjo je kršten kao Ivan, sin Petra Bernardonea, ali mu je otac odmila dao ime Francesco, što će reći Francuzić, jer je silno volio Francusku, pa otuda i Francuska u imenu. Da, mnogi su nagađali nije li ovaj isusovački kardinal mi-

Na naslovnici: papa Franjo (snimio fra Robert Bahčić)

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Međugorje | Glavni urednik: Krešimir Šego | Lektor i korektor: Zdenka Leženić | Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Međugorje, BiH | Tel.: 00 387 36 650 200; 653 327 | Faks: 00 387 36 651 300 | Služba pretplate: 00 387 36 653 342 | E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr | Internet: www.medjugorje.hr
Grafičko oblikovanje: Shift, Mostar | **Tisak:** Fram-Ziral, Mostar | List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | **Godišnja pretplata (12 brojeva):** Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Societe generale – Splitska banka d.d., Broj računa: 2330003-5100201682 | **Iz Njemačke u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN : CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Snimio fra Robert Bahčić

slio možda na Franju Ksaverskoga, zaštitnika misionara i sudruga sv. Ignacija, ili pak na Franju Saleškoga, krajnje simpatična svetca, ili kojega drugoga Franju između imenjaka u svetačkom imeniku. Međutim, sam je Papa osobno otklonio sve dvojbe kad je u obraćanju novinarima izrekao izravnu poveznicu sa svetim Franjom iz Asiza.

Naime, početkom ožujka, zajedno s bečkim kardinalom Schönbornom i brazilskim kardinalom Schererom zaputio se izravno u Asiz i ondje su molili u Franjinu samotištu za sretan izbor pape te su se u međusobnim razgovorima pomalo čak i čudili kako to da dosad nitko od papa nije uzeo Franjino ime.

U trenutku izbora brazilski ga je kardinal Claudio Hummes zagrlio, čestitao i jednostavno rekao: „Ne zaboravi siromahe!“ U tom mu je trenutku u pameti sinula misao na Franju Asiškoga koji bijaše bogat, ali se razvlastio, koji je u nemirnom svijetu bio osoba mira i pomiritelj, koji je u sukobu dviju religija – kršćanstva i islama kroz križarske vojne – otišao čak u sultanov tabor i razgovarao unatoč protivljenju samoga kardinala. Dakle, sv. Franjo jest promicatelj religijskoga dijaloga, a onda i zaštitnik čovjekova okoliša; Franjo je osoba koja je, kao i Isus, istinski ljubila sve stvoreno. Franjin prethodnik Benedikt XVI. govorio je i pisao o „ekologiji čovjeka“. Čovjek je ugrožen suvremenim napretkom, tehnikom, čovjekova je osoba višestruko nezaštićena, već od majčine utrobe pa do smrtne postelje.

Biti zajedno na istome putu vjere

U svome prvom nastupu papa Franjo obraća se velikom skupu riječima kako su

se „braća kardinali“ zaputili gotovo „na kraj svijeta“ i ondje pronašli rimskog biskupa, Petrova nasljednika. Pozdravlja s jednostavnim „dobra večer!“ te na kraju želi svima „laku noć i miran počinak“ navijajući da će sutra ujutro njegov prvi čin biti pohod Blaženoj Gospi. No, i prije nego se obratio vjernicima, zamolio ih je da se pomole za njega, zatim se duboko poklonio i izmolio molitvu za svoga neposrednoga i živoga prethodnika Benedikta. Tim je poniznim nastupom i odmjerenim riječima na prvi pogled osvojio srca gledatelja i slušatelja.

Sagledamo li поближе neke pojedinsti iz toga prvog nastupa, možemo iz surječja iščitati ključne riječi i teme. U crkvenom smislu govori o Rimskoj stolici koja „predsjeda u ljubavi“, što je davna misao i sv. Ignacija Antiohijskoga te sv. Polikarpa. Papa započinje svoj hod s narodom Božjim, zapućuje se među puk s molbom da zajedno s njime hodi. Dakle, nije to jedno-smjeran protok misli i informacija, nego zajedništvo i kolegijalnost s biskupima, promicanje laika. I što je najdojmljivije, Papa moli okupljen narod, ali i cijeli svijet, da ga blagoslovi, moli blagoslov za sebe prije nego što će on narodu podijeliti svoj prvi apostolski blagoslov. I duboko se sagiba, upravo u stilu Franje iz Asiza. I najednom, nastupa sveopća čudesna tišina, posvemašnja šutnja. Nitko se ne miče. Golemo je mnoštvo na velikome trgu zanimalo. Potom prosi blagoslov za sve, za sve ljude dobre volje, bez razlike, te nastavlja govoriti o zajedničkom putu: biti i hoditi zajedno na istome putu vjere.

U znaku asiškoga siromaha

Ime Franjo. U duhovnosti pojedinih redova pohranjeno je i povijesno surječje nastanka pojedinih redova. Benediktinci su nastali na zalasku slavne antike, franjevci i dominikanci u visokom srednjem vijeku, a isusovci na početku novoga doba. Papa Benedikt uzeo je ime svetoga Benedikta, oca kršćanskoga Zapada. Benedikt je utemeljio svoj Monte Cassino iste godine kada je zatvorena i dokinuta Platonova Akademija u Ateni – god. 529. Nestaje staro, pogansko, nastaje novo, kršćansko doba. U vremenu velike seobe naroda na europskom kontinentu, i „tektonskim poremećajima“ koji su time uslijedili, Benedikt želi preko svojih velikih opatija stvoriti čvrsto uporište, želi u svojim opatijama stvoriti komadić neba na zemlji. Opatije su bile nešto kao država u državi, mnoge su bile silno bogate te su po tom bogatstvu i propadale. Ne zaboravimo da je današnji papa Benedikt pošao putem svetoga pape Celestina, s kraja trinaestoga stoljeća. Toga monaha pustinjaka izabrali su kardinali nakon višegodišnjih natezanja. Dojahao je evanđeoski, na magarcu, i bio je, kao i Franjo, protagonist evanđeoskoga načina života, krajnjega siromaštva u pustinji. Benedikt je za svoga pontifikata dva puta hodočastio na Celestinov grob, divio se njegovu potezu i vjerojatno mu je taj sveti papa bio nadahnuće da se odrekne službe kada su mu onemoćale fizičke snage. Krajnje evanđeoski potez: papa je „sluga slugu Božjih“, dok ga sile nose!

Benediktov nasljednik uzima ime Franjo. Dolazi među nas u znaku svetoga Franje, asiškoga siromaha. Bez pojave i djela franjevac

i dominikanaca teško bi se onodobna Crkva oslobodila feudalnih okova i prošlosti te pošla putem evanđelja. Franji je bila strana svaka pomisao na gradnju velikih samostana. On s braćom počinje misionirati, evangelizirati uvelike raskršćanjenju Europu svoga doba. Dok su pape vodili križarske vojne protiv onodobnih heretika, franjevci i dominikanci s evanđeljem u ruci obraćaju krivovjernike. Nikoga se ne može prisiliti mačem i silom na prihvatanje vjere i evanđelja. U Franje imamo i *missio ad gentes*, misioniranje „Saracena i ostalih nevjernika“. Franjo je totalno „evanđeoski muž“, započinje *vita evangelica*, evanđeoski život u vremenu kada se rađa srednji sloj, buržoazija. Benedikt i Franjo – dva imena i dva programa, dva duhovna zrenika, na jednoj strani visoko gore, na brdima opatije, a na drugoj u Franjino zapućivanje među ljude, u cijeli svijet. Franjevci su prvi misionari u Pekingu, prvi s Kolumbom u Americi. Papa Franjo jednom se zgodom, još kao kardinal, izrazio: „Kad se zaputimo na ceste, ulice, znaju se dogoditi i prometne nezgode. Ali, ako se Crkva ne otvori, ako ne iziđe iz same sebe, te ako se ona bavi sama sobom, ona nužno stari. I kad bih trebao birati između Crkve koja biva ranjena izlazeći na ulice i one Crkve koja obolijeva jer se bavi sama sobom, onda nemam nikakve dvojbe: biram prvu opciju! Idem na ulice ovoga svijeta.“

Da, mnogo je toga „prvoga“ i novoga saržano na početku novog pontifikata. Nitko ne zna, osim Duha Božjega, što se krije u ovome pontifikatu, u ovome Papi koji se ra-

Ako bismo htjeli sažeti ovih nekoliko prvih dana Franjina pontifikata, onda možemo reći da su najčešće riječi koje rabi: Marija, Duh Sveti i, začudo, Sotona. To je koordinatni sustav koji nam nudi Papa. Dok Benedikt XVI. bijaše „teološki Mozart“, velemaistor pera i teološkoga promišljanja, učitelj mišljenja i teologije, dotle ovaj Papa polaže težište i svoje misionarske nade u pučku, poglavito marijansku pobožnost.

dije vozi javnim prometom nego u limuzini, koji se kao nadbiskup iselio iz svoje palače i živio u iznajmljenu stanu, koji je sam sebi kuhao i koji je neki dan osobno nazvao svoga dostavljača novina u Buenos Airesu, zahvalio mu za sve usluge i otkazao novine jer da je daleko, u Rimu. Njegov životni stil osvjeđuje i doima se, a među kardinalima slovi kao svetac, on je osoba iznenađenja, što bijaše vidljivo već iz prvih postupaka.

Papini miljokazi

Prvi čin prvoga dana pontifikata bijaše pohod Svetoj Mariji Velikoj, najljepšoj i najstarijoj rimskoj bazilici posvećenoj Gospi. I skroman rukovet cvijeća na oltaru one koju nazivaju *Spasenje rimskoga puka Salus Populi Romani*. Prema predaji tu je staru ikonu Majke Božje naslikao sam sveti Luka, pred

tom se ikonom molio Pio V., sveti papa dominikanac, koji je proveo zaključke Tridentškoga sabora. Molio se za bitke kod Lepanta god. 1571. kad je kršćanska flota porazila otomansku i imao viđenje sretnoga ishoda te bitke po kršćansku vojsku. Potom slijedi pohod grobu toga svetoga pape i molitva. Sve znakovito.

Ako bismo htjeli sažeti ovih nekoliko prvih dana Franjina pontifikata, onda možemo reći da su najčešće riječi koje rabi: Marija, Duh Sveti i, začudo, Sotona. To je koordinatni sustav koji nam nudi Papa. Dok Benedikt XVI. bijaše „teološki Mozart“, velemaistor pera i teološkoga promišljanja, učitelj mišljenja i teologije, dotle ovaj Papa polaže težište i svoje misionarske nade u pučku, poglavito marijansku pobožnost. U svojoj prvoj propovijedi nakon izbora pred kardinalima izbornicima u Sikstinskoj kapeli navodi francuskoga pisca, katolika, neukrotiva i neobuzdana duha Leona Bloya, koji se ovako izrazio: „Tko se ne klanja i ne moli Gospodinu, on se moli i klanja Sotoni.“ I Papa nastavlja: „Tko ne priznaje Isusa Krista, on priznaje i klanja se duhu svijeta, duhu Sotone, svijetu Zloga!“

Vrijedilo bi pozabaviti se i malo bolje upoznati Bloya koji se rodio 1846. Za godinu svoga rođenja reče da se rodio u godini kad je Gospa plakala, naime, za ukazanja pastirma Melaniji i Maksiminu u La Salettu. „Plakala je s punim razlogom“, dodaje on misleći, naime, na sebe i svoj život. Suvremeni svijet za Papu je velika pozornica i poprište borbe između Boga i Sotone. Stoga je Papa postavio miljokaze: zaputiti se kao Abraham, graditi zgradu Duha, priznavati Gospodina Isusa Krista poput Petra. Na tomu počiva sav naš život i to je smisao evangelizacije suvremenoga svijeta. Vjerujemo da je nad svime, i složnim jedinstvom kardinala, i brzinom izbora, i bitnim temama lebdio Duh Božji, ali i duh pape Benedikta koji je molitvama pratio izbor pape Franje.

Snimio fra Robert Bahčić

Siguran sam da je **Gospa ovdje nazočna**

Mons. Emilio Ogñénovich (1923. – 2011.), nadbiskup argentinske nadbiskupije Mercedes-Lujan, utemeljitelj Katoličkog radija i televizije u Buenos Airesu, 2006. i 2007. godine posjetio je Međugorje predvodeći skupinu hodočasnika iz svoje zemlje. Tom smo prigodom objavili razgovor s njime iz kojega u povodu izbora pape Franje donosimo kraći dio.

Razgovarala Huanita Dragičević

Oče nadbiskupe, molim vas predstavite se našim čitateljima.

– Ostao sam siročić kad sam imao samo deset godina. Kada su roditelji umrli, ja sam sa svega deset godina postao i otac i majka, i brat i prijatelj svoje mlađe braće. Uzela nas je k sebi baka koja je bila toliko siromašna da smo se jedva prehranjivali. Moram kazati da smo živjeli u uvjetima potpunog siromaštva. Nisam patio, zapravo bio sam sretan.

Da budem iskren, kao dijete nikada nisam razmišljao o tome da postanem svećenikom. Čak mogu reći da bih tada na putu radije vidio bilo koga, samo ne svećenika. Zapravo sam bio ljut na Boga jer mi je odnio roditelje. Tako mlad ostao sam bez njih. Baka je mislila na moju budućnost i poslala me u školu daleko od kuće, u mjesto blizu svetišta Gospe Lujanske, zaštitnice Argentine.

Moram priznati da me je Gospa Lujanska sve do današnjeg dana pratila kroz život. Jednom davno pohodili smo to svetište i kad sam zagrlio Gospin kip, osjetio sam kako me Bog poziva da budem njegovim svećenikom. To je misterij svećeničkog poziva. Kada sam već 15 godina bio svećenik, jedna mi je daljnja rođica rekla: „E, da te sada vidi tvoja majka“. Skamenio sam se. Ispričala mi je da se moja majka još dok je bila trudna molila dragom Bogu da me uzme u svoju službu i da budem njegovim svećenikom. Od onoga trenutka kada je saznala da me nosi u svojoj utrobi, svaki dan je išla na sv. Misu i pričestivala se samo s tom nakanom. U zadnjem trenutku svoga života sa svojim zadnjim udahom zagrlila je Gospin lik i izgovorila: „Majko, predajem ti svoj život. Isuse, mo-

lim te uzmi moga sina Emilija da postane tvojim svećenikom!“

Kada sam čuo tu svoju rođakinju, morao sam otići na grob svojih roditelja i zahvaliti im što sam postao svećenikom. I na dan kada sam bio ustoličen za pomoćnog biskupa, ponovno sam otišao na grob svoje majke kako bih joj zahvalio. Gospa Lujanska zaštitnica je moga života i moga svećenstva.

Kako promatrate Međugorje kroz prizmu opće Crkve?

– Na žalost, još uvijek vlada prevelika ignorancija glede ove velike nadnaravne stvarnosti u Međugorju posred suvremenoga svijeta. S druge strane, ohrabrenje mi daju riječi Ivana Pavla II. koji je nama svećenicima i biskupima rekao da pratimo hodočasnike u Međugorje jer se u njemu moli, obraća, mijenja život, posti se srijedom i petkom.

Prije dolaska u Međugorje bio sam na audijenciji kod pape Benedikta XVI. Naravno, zbog mojih godina dali su mi mjesto odmah sprijeda pa sam imao prigodu Papu osobno pozdraviti i reći mu: „Sveti Oče, dolazimo s hodočašća iz Svete Zemlje i htjeli smo ovdje u Rimu susresti novoga Petra Crkve. Iz Rima idemo u Međugorje.“ On me potapšao po ruci govoreći: „Dobro, dobro“. Tada sam shvatio da je zbog toga sretan.

Crkvi će trebati još vremena da dade svoj stav o Međugorju, kao što si je u svojoj mudrosti uzela vremena da bi iskazala svoj stav glede Fatime, Lurda i drugih mjesta ukazanja. Glede priznanja ne valja požurivati jer će pravi trenutak doći.

Naš primas, kardinal Bergoglio, koji je istinski pastir, mudar čovjek koji živi u siromaštvu i u radosti, bio je vrlo sretan kad sam mu rekao da konačno idem u Međugorje. Isto mišljenje o Međugorju imaju i ostala braća biskupi članovi Argentinske biskupske konferencije. Morat ću s njima svima podijeliti svoje uvjerenje.

(GM 4/2007.)

Snimio fra Robert Bahčić

Na prvom susretu nadbiskup Bergoglio rekao mi je da smo školski kolege

Neda Šarić, prva hrvatska veleposlanica u Argentini, više se puta susrela s kardinalom Bergogliom.

Gospođo Šarić, opišite nam svoj prvi susret s nadbiskupom Bergogliom.

– Godine 1995., na početku svog mandata bila sam na primanju u Nuncijaturi. U jednom mi se trenutku približio svećenik, za kojega nisam znala da je nadbiskup, predstavio se i rekao da smo nas dvoje pohađali istu školu. Nasmijala sam se i odgovorila mu da sam išla u djevojačku školu časnih sestara te da nismo mogli završiti istu školu. On se također nasmijao i rekao da je stariji, a u njegovo je doba škola „Nuestra Señora de la Misericordia“ imala vrtić za curice i dečke te smo ipak bili u istoj školi. Nadbiskup je o mom školovanju u toj školi saznao od mojih i njegovih časnih sestara koje su ga nazvale i pohvalile se da je njihova učenica danas veleposlanica Republike Hrvatske.

Te događaje opisala sam u knjizi *Sjećanja i prilozi za povijest diplomacije Republike Hrvatske* (2011.), u kojoj također pišem da je ri-

ječ o produhovljenu, inteligentnu i skromnu čovjeku – svećeniku. U svom sam prilogu bila slobodna napisati i to da mi je želja da jednom bude izabran za papu jer sam u njemu vidjela istinskoga Kristova nasljednika.

I kasnije ste se susretali s nadbiskupom Bergogliom?

– Na dužnosti hrvatske veleposlanice u Argentini ostala sam nešto više od pet godina pa je bilo prilika za česte kontakte. Razgovori s njim bili su sadržajni i ugodni jer je duhovit, pristupačan i inteligentan čovjek.

Jednom sam ga prilikom zamolila da predslavi sv. Misu u povodu stote obljetnice rođenja kardinala Stepinca. Odmah se odazvao pozivu, a na misnom slavlju u katedrali koncelebrirali su svi hrvatski svećenici iz Argentine i nuncij Calabresse. Na sv. Misu pozvala sam diplomatski kor i pripadnike političkog i kulturnog života u Buenos

Airesu. Katedralu su naravno, ispunili članovi hrvatske zajednice u toj zemlji.

Je li mons. Bergoglio bio upoznat s prilikama u Hrvatskoj?

– Znao je sve o kardinalu Stepincu, njegovu životu, mučeništvu i principima za koje se zalagao. Također je bio vrlo dobro upućen u povijest hrvatskog naroda i prilike koje su vladale za posljednjeg rata.

Naši svećenici, ponajviše franjevci, koji su išli sa svojim narodom kad je silom prilika morao napustiti rođnu grudu, tumačili su i svećenicima i političarima o patnjama hrvatskoga naroda ma gdje bili. Tako su razgovarali i s argentinskim primasom, današnjim papom Franjom.

Ostali ste u kontaktu?

– Kad sam krajem 2000. završila svoju službu, nadbiskup me primio u oproštajni posjet. Otada svake godine razmjenjujemo božićne čestitke, što smo učinili i za Božić 2012. Nadbiskup je uvijek tražio da molim za njega. Pri našim susretima uvijek smo se pozdravljali s „Viva Jesus“, što je nastavio i na čestitkama.

Priredio Krešo Šego

Hrvatski svećenici, ispovjednici kardinala Bergoglia

Nakon izbora za papu Franju posvjedočena je čvrsta povezanost kardinala Jorgea Marija Bergoglia, nadbiskupa Buenos Airesa i primasa Argentine s hrvatskim svećenstvom. Mediji su objavili da je pater Nikola Mihaljević, po mnogima svećenik sveta života, trideset godina bio njegovim ispovjednikom, a u posljednje tri godine ispovjednikom mu je bio fra Berislav Ostojić, član provincije sv. Jeronima iz Zadra koji desetljećima živi u Buenos Airesu. Na vijest da je kardinal Bergoglio izabran za papu fra Berislav je kazao: „Ja sam sav sretan i nadam se da će dobro voditi Crkvu. Molim za njega. On je jednostavan u životu, načinu govora, ponašanju, blizak narodu.“ Fra Berislav je dodao da mu je kardinal Bergoglio uoči puta u Vatikan u konklave rekao: – Oče, molite za mene!

Hrvati su ostavili dubok trag u crkvenim i socijalnim strukturama u Argentini, a prvi hrvatski svećenik, fra Leonard Rusković, u tu daleku zemlju došao je davne 1929. godine.

Program pape Franje program je Crkve

Za posjeta hrvatskim vjernicima u Argentini u studenome prošle godine gospičko-senjski biskup mons. Mile Bogović susreo se i s nadbiskupom Buenos Airesa kardinalom Jorgeom Marijem Bergogliom, novoizabranim papom Franjom. O tom susretu donosimo razgovor s mons. Bogovićem koji je upriličen za slušatelje Radiopostaje „Mir“ Međugorje.

Priredila Višnja Spajić

Oče biskupe, kako je došlo do susreta s nadbiskupom Buenos Airesa?

– Kad jedan biskup posjećuje drugu biskupiju, običaj je posjetiti i mjesnog biskupa, svoga kolegu. To ponekad znači izvršiti obvezu, a koji put to bude susret na kojemu se dosta nauči. Mislím da je to bilo i u ovom slučaju jer, iako smo zbog gustoće prometa kasnili pola sata, kardinal Bergoglio nije pokazao nikakvu nervozu. Naravno da nisam volio što kasnim, no kardinal nas je srdačno primio i na moje riječi isprike kazao da je takvo nešto posve očekivano u toliku gradu. Nije pokazao nimalo nervoze, dapače, lijepim mi je dočekom skinuo kamen sa srca.

Na susretu sam se još ugodnije osjećao jer je s kardinalom bio i fra Berislav Ostojić, fratar provincije sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru. Fra Berislavova mi je nazočnost posvjedočila da postoje veze između Hrvata i kardinala, odnosno Crkve u Argentini i Crkve u Hrvata, što je još više obogatilo naš susret. Bio sam se pripremio za taj susret te izrazio zahvalnost što skrbi o hrvatskim vjernicima u Argentini, što ih podupire i razumije. Njega to i nije nešto posebno uzбудilo jer je to bio njegov uobičajen stav. Prethodno sam bio s mnogim našim ljudima, a kad sam im kazao da ću posjetiti kardinala Bergoglia, zamolili su me da mu pre-

nesem njihove pozdrave i zahvalnost jer su ga doživljavali kao prijatelja. Dakle, to je bilo nešto mnogo više nego što bi čovjek u normalnim protokolarnim susretima očekivao.

Također sam kardinalu uputio i poziv da kao nadbiskup Buenos Airesa posjeti Hrvatsku na što su me uputili fra Jozo Bebić, ravnatelj hrvatske inozemne pastve, i fra Josip Peranić, ravnatelj naše misije u Buenos Airesu. To je bio poziv nadbiskupu, a vjerujem da će mu uskoro biti upućen i poziv kao papi. Kardinal se na to malo nasmijao i zamolio me da prenesem našoj Biskupskoj konferenciji neka pošalje još ovakvih ljudi kao što su naši svećenici, redovnici i

Pozivam sve na molitvu i liječenje duše jer se tako liječe korijeni, a kad su korijeni zdravi, imat ćemo osjećaje za sva nadahnuća koja dolaze od Boga, kao što je i izbor novoga pape nadahnut odozgo.

redovnice u Argentini. U toj velikoj zemlji, naime, još od prije Drugoga svjetskog rata djeluju franjevci i sestre milosrdnice, a neki kažu da bi fra Leonarda Ruskovića, koji ih je pozvao, trebalo proglasiti svetcem, ne zato što je bio svet, nego zato što je napravio taj sveti korak kada ih je pozvao. U Argentini djeluju i Kćeri milosrđa bl. Marije od Propetog Petkovića čije su sestre učinile toliko dobra da su im narod i Crkva jako zahvalni.

Može li se nakon ovoga očekivati veća povezanost domovinske i iseljene Hrvatske?

– Vjerujem da se i tu može više učiniti, no meni je posebno drago da se Papinom franjevačkom duhovnošću – silaskom s visina i bjelokosnih kula, silaskom među narod kao što je činio sv. Franjo – liječi korijenje, a ne visoke grane koje, zapravo, ne mogu bez korijenja. Često se i naša politika, koji put i crkvena, bavi

visokim pitanjima koja zapravo i ne postoje, a daleko je od onoga što čovjek osjeća i želi.

Ne kažem da je to samo program pape Franje, to je i program Crkve jer su kardinali koji su ga birali znali koga biraju. Nije im bio nepoznat, oni su znali u kojem smjeru želi voditi svoju Crkvu. Oni su ga kao takvoga izabrali i ne će to biti neki silni zaokret, nešto što bi moglo imati protivštine u drugim dijelovima Crkve i hijerarhije. On je program današnje Crkve i kardinali su ga izabrali kao takva jer su spremni, kao i svi mi, slijediti takav put, put prema narodu Božjemu, što je lijep i potreban program.

Na nama je moliti za Papu kojega nam je Bog dao za ovaj trenutak Crkve.

– Pozivam sve na molitvu i liječenje duše jer se tako liječe korijeni, a kad su korijeni zdravi, imat ćemo osjećaje za sva nadahnuća koja dolaze od Boga, kao što je i izbor novoga pape nadahnut odozgo.

Snimio fra Robert Bahčić

Snimio fra Robert Bahčić

Obitelj pape Franje

Prvi dani Franjina pontifikata

U minulom tjednu novi se papa Franjo susreo s predstavnicima svjetskih religija, a potom s diplomatskim zborom akreditiranim pri Svetoj Stolici. Više od 180 zemalja održava diplomatske veze sa Svetom Stolicom. U svome obraćanju diplomatima Franjo se nadovezao na svoga prethodnika Benedikta XVI. istaknuvši da „nema mira bez istine“ te ponovno upozorio, što je Benedikt neprestano isticao, na opasnost od „diktature relativizma“.

fra Tomislav Pervan

Siromaštvo u svijetu ima svoju materijalnu, ali i duhovnu protežnicu. To je istaknuo Papa pred 170 diplomata te iskoristio prigodu da ponovno naglasi značenje i tumačenje svoga imena *Franjo*. *Franjo* znači jedan posve određen program, a izbor imena ujedno je i program njegova nositelja i pontifikata.

Franjino ime označava posve određen program

U obraćanju diplomatima Papa je ponovno naglasio važnost svoga prethodnika, dragog i poštovanog Benedikta XVI., s kojim se, kao s bratom, susreo dan poslije, 23. ožujka,

u Castel Gandolfu. Diplomata je Papa govorio o „duhovnome siromaštvu naših dana koje napose pogađa one zemlje koje slove kao najbogatije u svijetu“. To „duhovno siromaštvo“ jest ono što je Benedikt XVI. nazvao „diktaturom relativizma“, ono pri čemu je „svatko za sebe mjerilo, što ugrožava suživot ljudi u zajednici“.

Uzevši ime Franjo, Papa je uzeo ime osobe poznate u cijelome svijetu, osobe koja je svojim djelom odavno nadrasla Italiju i cijelu Europu, poznatu ne samo među katolicima nego i među drugim religijama. Diplomata se Papa obratio riječima: „Koliko samo ima još siromaha u svijetu, ...kolikim su

samo patnjama izloženi ti ljudi! Prema primjeru svetoga Franje Asiškoga Crkva je uvijek kušala brinuti se u svakome dijelu ovoga planeta za patnike, štiti ih. I mislim da i vi u mnogim zemljama diljem svijeta možete potvrditi velikodušno djelovanje tolikih kršćana zauzetih oko pomaganja bolesnicima, oko siročadi, beskućnika i onih s ruba društva koji time pridonose izgradnji čovječnijega i pravednijega društva“. Potom je Papa istaknuo da nema istinskoga mira bez istine. Franjo je Asiški rekao: „Radite da biste izgradili mir!“ To je još jedan daljnji razlog zašto je uzeo ime toga svetca. Istinskoga mira nema bez istine... Ne može biti pravoga mira ako je svatko sebi

mjerilo, ako svatko traži samo svoje pravo ne obazirući se na pravo i boljitak drugih, počevši od same prirode koja povezuje sve ljude na ovome planetu...“

Graditi mostove između Boga i čovjeka

I onda je Papa nastavio da je jedan od naslova rimskoga biskupa i *Pontifex*, *Mostograditelj*. Njegovo je graditi mostove između Boga i čovjeka, on zbilja želi da naš međusoban dijalog pridonese izgradnji mostova između svih ljudi, da nitko u drugome ne gleda neprijatelja, konkurenta, nego brata kojega treba prihvatiti i zagrliti.

Osobni ga korijeni sile da bude mostograditelj: „Kao što znate, moja obitelj potječe iz Italije i u meni je trajno živ taj dijalog između mjesta i kultura koje su tako udaljene – s jednoga do drugoga kraja zemlje – koje se danas sve više zbližavaju, koje postaju ovisne jedna o drugoj, koje osjećaju nuždu da se međusobno susreću te stvaraju zbiljske prostore istinskoga zajedništva.“

Uloga religije upravo je u temeljima te mostogradnje, istaknuo je Papa u svome govoru. Nemoguće je stvarati mostove među ljudima zaboravi li se na Boga. Ali vrijedi također i obrat: „Nemoguće je imati istinski odnos s Bogom ako se ignorira moj bližnji, drugi. Stoga je značajno osnaživati dijalog između različitih religija – ovdje mislim napose na dijalog s islamom – i veoma cijenim nazočnost mnogih društvenih i vjerskih autoriteta iz islamskoga svijeta za Mise moga ustoličenja.“ Jednako je vrijedno intenzivirati i kontakte s nevjernicima da nikada ne prevagnu razlike koje nas razdvajaju i vrijeđaju, nego da, unatoč svim različitostima, pretegne želja da se izgrade istinske poveznice prijateljstva među svim narodima. Papa je istaknuo i brojnost država koje održavaju kontakte sa Svetom Stolicom što je u cijelo doprinosi dobiti čovječanstva što je uvijek na srcu Svete Stolice – dobiti svakoga čovjeka na ovoj zemlji.

I „upravo s tom nakanom“, rekao je papa Franjo, „započinje rimski biskup svoju službu znajući da može računati na prijateljstvo i simpatiju zemalja koje zastupate imajući sigurnost da svi vi dijelite tu nakanu“. A ovo je „istodobno i zgoda započeti i hod s ono malo zemalja koje nemaju diplomatske odnose sa Svetom Stolicom, a od kojih su neke poslale svoje predstavnike na svetu Misu ustoličenja, na čemu im od srca zahvaljujem“.

Tko želi ići bez križa, nije Gospodinov učenik

Veliki engleski obraćenik Gilbert Chesterton bijaše zaljubljenik u asiškoga svetca te je napisao i knjigu o svetome Franji u kojoj je po-

kušao usporediti dvojicu velikana: svetoga Benedikta, utemeljitelja benediktinaca i potonjih ogranaka toga velikoga i zaslužnoga, reda te Franju koji je dao novi misionarski i evangelizacijski zamah u Europi, ali i cijelome svijetu. On veli: „Ono što je sveti Benedikt skupljao i pohranjivao u svojim velikim opatijama, sve ono pohranjeno duhovno blago i sjeme Franjo je uzeo i posijao svijetom kao plodno i zdravo sjeme. Benediktinacijama bijahu nešto poput vojske u vojarnama, a franjevci su se zaputili prašnjavim cestama i putovima ovoga svijeta te su posvuda sijali radosnu vijest spasenja u Isusu Kristu. Ono što je Benedikt pohranjivao, Franjo je objeručke prihvatio i sijao svijetom.“

Slično bi se dalo primijeniti i na ovu dvojicu živućih papa. Papa Franjo spremno je preuzeo ono što je Benedikt za svoga života, kao profesor, kao teolog i papa zacrtao. Nastavlja otvorenije i izravnije od Benedikta govoriti o zlu u svijetu, o Đavlu, o službenju ovom svijetu. Franjo je udario putem „čišćenja“ Crkve, preuzeo je veliku baštinu nauka neponovljivoga Benedikta, Josepha Ratzingera. Ono što je Benedikt činio gotovo u rukavicama sa svoje učiteljske stolice, to ovaj silnim zaveslajima gotovo razgrče.

Papa Franjo trajno se osvrće na asiškoga sirotana, čovjeka posvemašnjeg siromaštva. „Koliko samo žudim za siromašnom Crkvom, Crkvom siromaha...“, uzviknuo je pred novinarima. To će reći da takve Crkve još nema. Stoga papa Franjo potiče na zapušćivanje svijetom da se sije sjeme evangeoske poruke upravo u Franjinu i Ignacijevu duhu. U svojoj prvoj propovijedi, izrečenoj u slobodnu stilu, bez napisana teksta, govorio je o programu: „Hoditi, ići, potom graditi i pri-

znovati otvoreno raspetoga Isusa.“ Tko želi ići bez križa ili nešto graditi bez Isusa, nije Gospodinov učenik. On je svjetovnjak, posvjetovnjačen. „Svjetovni smo, pa bili mi biskupi, svećenici, kardinali, pape. Sve smo, samo nismo Gospodinovi učenici!“

Slijedimo Isusa!

U svijetu, ali ne od svijeta, dakle, rasvjetovnjačenje o kojemu je govorio Benedikt za svoga posljednjega pohoda svojoj domovini Njemačkoj, jest preduvjet da bi se postalo Kristovim učenikom. Ne suobličavati se ovom svijetu, nego se iznutra preobražavati prema slici i liku Isusa Krista. I papa Franjo je žestok: „Tko ne ispovijeda Isusa Krista, klanja se Sotoni, svijetu Zloga!“ A Sotona svakodnevno zavodi čovjeka u pesimizam, gorčinu, obehtrabrenost dok mi „imamo čvrstu sigurnost da Duh Sveti svojim moćnim djelovanjem i proplamsajima daruje Crkvi odvajnost da nastavi tragati za novim putovima evangelizacije, da bi evandjelje doprlo do krajnjih granica svijeta.“ Ne slijedimo li Isusa Krista, postajemo socijalna nevladina udruga, ali ne i Crkva, Kristova zaručnica.

Na Cvjetnu je nedjelju cijelu propovijed temeljio na trima natuknicama: radost, križ i mladost. Naša radost ne izvire iz posjedovanja mnogih stvari, nego iz činjenice da smo se susreli s jednom osobom: Isusom koji je među nama. Ona izvire iz znanja i svijesti da nikada nismo sami, pa ni u najtežim trenucima, ni onda kad se suočimo s poteškoćama, problemima ili zaprjekama koje nam se čine nesavladivima, a tih je mnogo! I u tim trenucima dolazi neprijatelj, dolazi Đavao, nerijetko prurušen u anđela svjetla koji nam podmuklo šapuće riječi da ne slušamo Isusa! Stoga, slijedimo Isusa!

Uzmite u ruke križ Isusa Krista i razmišljajte o njegovoj mucu i smrti!

Je li se Isusova nasilna smrt mogla spriječiti? Nije. Nitko među ljudima nije moćan na silu promijeniti čovjekovu slobodnu volju. Ni Bog! On je uvjetovan svojim stvorenjem koje je takvim stvorio – slobodnim. Bilo bi to onda i nasilje nad čovjekom.

vlč. Adalbert Rebić

U milosnom vremenu korizme i slavljenja uskrsnog otajstva upućeni smo na razmišljanje o Isusovu križu, mucu i uskrsnuću. Svaki puta kada molimo molitvu *Andeo Gospodnji* na kraju te molitve molimo „da mi, koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista, Sina tvoga, po mucu njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo!“ Papa Franjo na Cvjetnicu nas je uveo u otajstvo križa, u središnje otajstvo pashalnog slavlja: „Isus ulazi u Jeruzalem da umre na križu. Njegovo je kraljevsko prijestolje *drvo Križa*. Isus uzima na se križ... Zašto? Zato da bi na se uzeo zloću, prljavštinu, grijeh svijeta, i naše grijeh i oprao ih svojom krvlju, svojim milosrđem, svojom ljubavlju, ljubavlju Božjom. Pogledajmo oko sebe: kakve sve rane zlo zadaje čovječanstvu! Ratovi, nasilja, gospodarski sukobi koji pogađaju upravo najslabije... Ljubav prema novcu, prema moći i vlasti, korupcija, pokvarenost, podjele, zločini protiv ljudskog života i protiv stvorenja... Isus na križu osjeća svu težinu zla i pobjeđuje ga snagom Božje ljubavi i svladava ga u svom uskrsnuću.“ (papa Franjo u homiliji na Cvjetnicu)

Muka Gospodina našega Isusa Krista

Ove smo godine na Cvjetnicu svečano čitali ili pjevali evandeosko izvješće Isusove muke i smrti po Luki (Lk 22,24 – 23,56). Izvješća o mucu Isusovoj od starine su bila posebno vrela nadahnuća i stvaranja umjetnicima, glazbenicima, pjesnicima i misticima. Lukino izvješće muke Isusove opisuje posljednje trenutke njegova života na zemlji i podudara se s izvješćem drugih evanđelista čija se izvješća temelje na mnogo starijem opisu muke. Ono je starije i od Pavlovih poslanica. To je izvješće moglo nastati već desetak godina poslije Isusove smrti i uskrsnuća, oko 40. godine po Kristu. Na tom je izvješću Marko temeljio svoje izvješće o mucu Isusovoj, oko 65. godine. Pavao, koji je oko 50. godine po Kristu pisao poslanice Solunjanima i Korinćanima, poznavao je to izvješće muke i uskrsnuća Kristova (1 Kor 15,3-8).

Opis muke Isusove preuzeli su svi kasniji evanđelisti i na svoj ga način obogatili posebnim teološkim razmišljanjima. Već su prvi pisci muke Isusove nadahnuti Duhom Božjim i Svetim pismom SZ pokušali Isusovu muku teološki protumačiti, kao žrtvu koju je Isus dragovoljno i spremno prihvatio svome Ocu da bi njome dao otkupninu za grijeh ljude (proroci Izaija i Jeremija, psalmi, Knjiga Mudrosti i drugi spisi). Tek se kasnije oko izvješća o mucu Kristovoj razvilo pripovijedanje o njegovu životu, o njegovu djelovanju u Palestini, o njegovim čudesima i govorima.

Bog je dopustio da ljudi nanese strašne muke Isusu, nije ih u tome htio spriječiti jer bi onda ugrozio njihovu slobodnu volju koja je za Boga najveća svetinja. „Ta on ni svojega Sina nije poštedio, nego ga je za sve nas predao!“ (Rim 8,32) Bog nije nipošto prouzročio tu muku, kao što neki misle, nego je jednostavno dopustio, kao što mnogo toga kroz povijest dopušta, da ne bi poremetio stvarateljsku dinamiku koju on pokreće, a dalje ju razvija čovjek kao slobodno biće i sustvaratelj Božji, no katkad, na žalost, i protiv Božjega nauma. Slobodna je čovjekova volja najdragocjeniji Božji dar kojim je obdario čovjeka.

U Isusovoj su smrti uprisutnjene sve nasilne smrti

Zašto je Isus bio mučen, raspet na križu i umro na križu? Novi zavjet daje više teoloških razloga za Isusovu smrt: Isus je umro za naše grijeh po Pismima (1 Kor 15,3), jer je to bila volja Božja (Matej); Isus je umro nasilnom smrću da, darujući sebe Ocu za grijeh ljude, dokaže svoju ljubav i vjernost (Marko, Pavao i Poslanica Hebrejima). Isus nam je u svojoj smrti na križu dao primjer svoje neizmjerne ljubavi, vjernosti i strpljivosti (Luka). Sam je rekao: „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje.“ (Iv 15,13) Isusova smrt bila je dio objave Boga kao milosrdnoga Oca i njegova slavna povratka Ocu (Ivan) i zalog njegova ponovna dolaska na kraju povijesti čovječanstva (Otkrivenje). U Isusovoj su smrti uprisutnjene sve nasilne smrti, od prolivene krvi nedužnoga Abela pa do posljednjih krvavih ubojstava u holokaustu i terorističkim pothvatima protiv nevinih ljudi diljem svijeta.

Je li se Isusova nasilna smrt mogla spriječiti? Nije. Nitko među ljudima nije moćan na silu promijeniti čovjekovu slobodnu volju. Ni Bog! On je uvjetovan svojim stvo-

renjem koje je takvim stvorio – slobodnim. Bilo bi to onda i nasilje nad čovjekom. U suprotnom slučaju on bi onda djelovao protiv čovjekove slobode i tako protiv svojega stvariteljskog plana. To je otajstvo veliko! Tko bi to od nas ljudi mogao razumjeti? To ćemo razumjeti tek onda kada budemo u vječnosti promatrali Boga licem u lice. Onda će nam biti razumljivi mnogi nesretni događaji koji su se zbili u povijesti čovječanstva.

Otajstvo Kristova proslavljenja u smrti na križu

Proslavljenje je u Ivanovu evanđelju teološki pojam koji označuje uskrsno, odnosno vazmeno otajstvo: križ i uskrsnuće. Bog proslavljuje svoga Sina koji je sišao s neba, postao čovjekom i sada se sprema da se u smrti i uskrsnuću vrati svome Ocu i da sjedne s desne strane Očeve.

U Evanđelju po Ivanu (12,20-33) Isus tu-mači svoju muku i smrt na križu: „Došao je čas da se proslavi Sin čovječji. Zaista, zaista, kažem vam: ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod. A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi. To reče da označi kakvom će smrću umrijeti.“ (Iv 12,23-24) Ivan navodi Isusove riječi o njegovoj smrti na križu, a da riječ križ uopće ne spominje. U Isusovo je vrijeme smrtna osuda vješanjem na križu bila najstroža kazna, namijenjena zločincima i rušiteljima vlasti. Raspeće je bilo najsrmatnija smrt i stoga je križ značio krajnje poniženje za čovjeka.

Crkvi je u prvim stoljećima bilo izvanredno teško Židovima i narodima naviještati raspetoga Krista. Tome je svjedok Pavao: „Jer Židovi znake ištu, i Grci mudrost traže, a mi propovijedamo Krista raspetoga: Židovima sablazan, poganima ludost, pozvanima pak, i Židovima i Grcima – Krista, Božju silu i Božju mudrost.“ (1 Kor 1,22-24)

Već u najranije vrijeme pokušali su kršćanski pisci teološki ovrijediti i protumačiti otajstvo križa. Ivan, nadahnut Duhom Svetim, nudi rješenje. On u svome evanđelju izvješćuje o smrti Isusovoj na Golgoti koja se nalazila pred vratima grada Jeruzalema uz samu cestu: „Tada im ga (Pilat) preda da se razapne. Uzeše dakle Isusa. I noseći svoj križ, iziđe on na mjesto zvano Lubanjsko, hebrejski Golgota. Ondje ga razapeše, a s njim i drugu dvojicu, s jedne i druge strane, a Isusa u sredini... Mjesto gdje je Isus bio raspet bijaše blizu grada.“ (Iv 19,16-22) Dogodilo se to na dan prije Pashe, u subotu 7. travnja 30. godine kršćanske ere. Isus je tako došao na kraju svojeg križnog puta do Golgote. Tu su ga vojnici oborili na zemlju, ruke prikovali uz poprječnu gredu te ga onda dizali na

stup na koji su ga prikovali. Tako je Isus visio na stupu dok nije izdahnuo. Ovaj strašan čin razapinjanja Ivan naziva „uzvišenje“, „uzdignuće“ i „proslavljenje“, a riječ križ uopće ne spominje. Ivan s velikim oprezom ophodi s riječju križ i uskrsnuće i radije rabi izraze uzdignuće i proslavljenje, izraze koji su kršćanima njegova vremena značili čin kojim je Bog Isusa probudio iz smrti i uzeo k sebi u vječni život: „Zato Bog njega preuzvisi i darova mu Ime, Ime nad svakim imenom.“ (Fil 2,9) Ovaj Isus kojega je Bog uzdigao, uzvisio i proslavio nosi naslov „Gospodin“ (grč. *kyrios*). On je sada vladar nad nebom i zemljom, nad svim narodima i carstvima, nad svim stvorenim svijetom. (A. Rebić, *Isusovo uskrsnuće*, Zagreb, 1999.², str. 37. – 38.)

Promatrano ljudskim očima, uzdizanje tijela Isusova i prikivanje na stup sramote znači najdublje Isusovo poniženje, a u biti je to prvi korak k uzdignuću, k uzvišenju u Božju slavu. Zato Isus veli: „Došao je čas da se proslavi Sin čovječji!“ (Iv 12,20) Proslavljenje u Ivanovu evanđelju znači Isusovu smrt, uskrsnuće i uzvišenje zajedno uzeti.

Križ u kršćanskoj ikonografiji

Ovu evandeosku misao kršćanska je ikonografija izrazila na različite načine: u prvim stoljećima kršćanstva križ uopće nije bio prikazivan, onda su počeli prikazivati križ ukrašen dijamantima, bez Raspetoga, što je ukazivalo na slavu raspetoga Krista. U romanskoj umjetnosti Krist – za razliku od gotskog trpećeg Krista – stoji na križu ponosno i uspravno, kao kralj i vladar, umjesto trnove krune nosi kraljevsku krunu. Umjetnost je tako izrazila ono što ističe Ivan u Isusovim riječima: „Došao je čas da se proslavi Sin čovječji... A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi“ (12,20,33).

To je otajstvo na svoj način protumačio pisac Poslanice Hebrejima: „...premda Sin, iz onoga što prepati naviknu slušati i, postigavši savršenstvo, posta svima koji ga slušaju začetnik vječnoga spasenja – proglašen od Boga Velikim svećenikom po redu Melkicedokovu!“ (Hebr 5,8-9) Postao je začetnikom vječnoga spasenja po svojoj smrti i uskrsnuću. Svoju smrt protumačio je Isus na svojoj posljednjoj večeri kao oproštenje grijeha svih ljudi, kao čin sklapanja novog „novoga Saveza“, novoga prijateljstva s Bogom: „Ova čaša novi je Savez u mojoj krvi koja se za vas proljeva“ (Lk 22,20) na otpuštenje grijeha. Tako je Isus ostvario Jeremijino proroštvo o novom Savezu: „Nego, ovo je Savez što ću ga sklopiti s domom Izraelovim poslije onih dana... Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću njihov Bog, a oni narod moj...“ (Jr 31,33-34)

Snimio Ferdinando Pérez

Pa to si Ti, Učitelju!

Ljubljeni naš Učitelju! Ti si opet s nama. Ti si živ! Istina je što su rekly žene. Požurimo, požurimo kazati braći! Oni su još skupa u gornjoj sobi, oni se još bore sa svojim mislima i osjećajima...

s. Lidija Glavaš

Još su svi na okupu i svatko od njih tiho razmišlja u nutrini svoga srca. Učitelj je ubijen i to sramotno, na križu, kao što su umirali samo najgori zločinci i ubojice. Ne smije mu se sada ni ime glasno izgovarati jer Židovi su još uvijek žedni njegove nevinosti pa sigurno i onih koji su ga slijedili. Za njih, Židove, ovaj je posao svakako konačno završen. Ali, njegovi, njih dvanaestorica, živi su, sada u žalosti, ali i u dvoumici. Toliki susreti, razgovori, poučavanja, ohrabrenja i nade kojima ih je hranio odjednom kao da su zajedno s njim umrle. Što sada? Trebaju li se vratiti obitelji te ponovno dignuti jedra i veslati Genezaretskim jezerom i opet biti ribarima? Trebaju li se vratiti i svojim drugim poslovima koje su ostavili prije susreta s Učiteljem? Bilo kako bilo, oni će nastaviti živjeti s drukčijim razmišljanjima i iskustvima koja su samo rijetki imali sreću doživjeti: biti s Gospodinom. Oni znaju da je On po mnogočemu bio poseban, iznad svih drugih. Svi mudraci visoke Gamalielove škole nisu mu ama baš ni u čemu bili dorasli. Unatoč svemu, to iskustvo i tu vjeru nitko im ne će moći ukrasti.

Kamo da idem od duha tvogega...

Učenik se u sebi borio sa svim osjećajima i scenama mučenja. Jedva je to izdržavao i na kraju zajedno s Kleofom odlučio otići izvan Jeruzalema, grada u kojemu se zbog najbolnijeg razapinjanja njihova Učitelja teško disalo. Podoše malo dalje, sjeverozapadno od Jeruzalema, kojih desetak kilometara prema mjestancu koje se zvalo Emaus. Zašto su baš otišli u tom smjeru? Ma bijaše im svejedno u kojem će smjeru; htjeli su samo otići, odmaknuti se od boli, od onih koji i dalje snuju spletke i kuju zlo; htjeli su barem na jedan dan naći neki smiraj svojim raspinjanjima. Napustivši gradske zidine, okrenuše se prema Golgoti. Izgledala je kao strašilo u noći. U tom trenutku mučnina duše brzim ih koracima pogura naprijed. Omiljena im pjesan u misli navre te ju u duhu ponavljahu: *Kamo da idem od duha tvogega i kamo da od tvoga lica pobjegnem...*

Rješavao je svaku našu muku

Kako je bilo lijepo dok je bio živ, dok je bio s nama. On je rješavao svaku našu tjeskobu i nesigurnost. Kleofa, sjećaš li se kada su nas morski valovi jednostavno htjeli progutati?

A On je izustio samo dvije riječi: – Umukni! Prestani! ...i morsko se ludilo zaustavilo. Koja je to svemoguća snaga! Sjećam se i kada je, kao vladar, isprevrtao stolove trgovačkih bogataša u hramu, a oni se jednostavno nisu snašli... A kako se samo radovao onaj slijepac ostavljen pokraj jerihonske ulice kojega je ozdravio dok ga je ispitivao što želi. Njegove poučne priče toliki su slušali, ali ih nisu svi razumjeli. Zakej bijaše jedan od onih koji je u svom raskajanom srcu priznao grijeh, a Učitelj je, na osudu onih koji su se smatrali boljima od toga carinika, došao pod njegov krov. A tek Jair, taj dobri čovjek kojemu je Isus oživio kćer: – Talitha kum. Djevojčice, zapovijedam ti ustani!

Kleofa! Moram ti reći da i danas razmišljam o posljednjoj večeri s njim. Kako je ono bilo? Dajući nam kruh, reče: – Ovo je moje tijelo... Dajući nam vino, nastavi: – Ovo je kalež moje krvi novoga i vječnoga Saveza koja će se proliti za vas. Ovo činite meni na spomen.

Što ćemo sada? Njega više nema? Još čujem njegov glas: – Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?

Kleofa nadoda da ga još čuje kako govori s križa: – Oče, oprostite im jer ne znaju što čine.

Naše su žene potrcale pomazati njegovo tijelo, a nije ga bilo. Kazaše da je nova grobnica onog Arimatejca prazna. Vidjele su ga uskrsli! Ma, te žene! Dosta njihove priče!

Nemoj tako, reče, znaš kako je On imao sućuti prema ženama koje u našem društvu nemaju nikakvo pravo. Sjećaš se Marije iz Magdale, javne grješnice? Nitko na nju ne baci kamen jer nitko nije bio bez grijeha. Svi su se muškarci razišli, nadam se posramljeno.

Da, imaš pravo. Tako i ja mislim. A i Veronika je sa svojim rupcem pokazala hrabrost ženâ... Slušali smo jecaje naših Jeruzalemki koje su na gas i bolom pratile prema Golgoti, a od nas nitko glasa tuge nije ispustio. Žene imaju srce. One slijede glas svoga srca, a svatko tko ima srce, živi čestito i bogobojazno. Eto, one nam donose te vijesti da ga nema u grobu. Sve je moguće. Ali mi smo sada na rubu, naša je Ljubav razapeta na očigled svima. Mnogi su, kao i mi, mislili da će Učitelj spasiti Izraela... O, Jahve, što ćemo? Pouči nas! Pokaži nam put kojim ćemo ići!

Lijepo nam je biti s Tobom

Njihovo tiho razmišljanje prekinuli su koraci jednog čovjeka koji im se pridružio na putu. Išao je iza njih i slušao njihov razgovor. Spontano im se pridružio i kao da ništa nije razumio od onoga o čemu su pričali. Shvativši da taj stranac nije iz jeruzalemskog okružja, jer bi inače znao što se dogodilo s Isusom Nazarećaninom, počeo mu govoriti.

Govorili su da olakšaju srce, da s nekim podijele svoje misli i muku. Kako je lakše nositi patnju kada ju imaš s kime podijeliti bez bojazni da te ne će razumjeti! Svoje srce i svoju nadu otvorili su dok je Učitelj bio s njima, a sada tom nepoznatom čovjeku pričaju o svojoj boli. Oči im bijahu zatvorene i nisu prepoznali iznenadnoga suputnika. Bio je to uskrsli Isus, kojega su žene vidjele živa. On im je prijateljski pristupio, tumačio im *Pismo* i govorio o Mesiji koji će završiti na križu čineći dobro i uskrsnuti poslije smrti. Svaka njegova riječ ražarivala im je srce i bilo im ga je lijepo slušati. Liječio je njihovu patnju i bistrilo im misli o odluci da treba ostati vjerman *Pismu* i Onome o komu je pisano.

I ne dopustiše mu da ih ostavi same: – Ostani s nama barem ovu večer! Lijepo nam je biti s Tobom, slušati Tvoj glas. Ti nam daješ neopisiv mir. Naći ćemo nešto za večeru, objedujemo zajedno.

„Slučajni“ suputnik bez ijedne riječi prihvati njihov poziv, a kad su sjeli blagovati, On uze kruh i razlomi ga kao na posljednjoj večeri. Njihove se oči otvoriše i napune suzama. – Pa to si Ti, Učitelju! Ljubljeni naš Učitelju! Ti si opet s nama. Ti si živ! Istina je što su rekly žene. O, požurimo, požurimo kazati braći. Oni su još na okupu u gornjoj sobi, oni se još bore sa svojim mislima i osjećajima...

Uskrsli tiho prošapta: – O ljudi bezumni i spora duha da vjerujete sve što proroci bijahu rekli...

Svima nam je upućena riječ Uskrsloga

Dvojica učenika trčećim su se koracima vraćala prema Jeruzalemu, koji im se sada činio tako daleko. Prašnjava cesta i već poderane postole nisu ih ometale, a znoj s lica slobodno je klijao. Braća su bila zajedno. U tom zajedništvu Uskrsli dolazi i pozdravlja ih: – Mir vama! Učenici se prepadoše kao da vide duha. – Ne boj se, moje stado malo! Ja sam, vaš Učitelj. Vidite moje ruke, moje noge, moje lice, čujete moj glas. Ja sam s vama do svršetka svijeta.

Svi su ga gledali puni radosti, samo što im srce nije puklo. Pogledavali su Učitelja pa jedan drugoga. Tko nije nazočan? Tko je odsutan? Toma! – Gdje je Toma? – pitaju pogledom jedan drugoga. Nije tu. Otišao je sam sa sobom. Možda i on traži Učitelja. Nije mu bilo lako vjerovati da će ga naći. Ipak! Kada je Uskrsli ponovno došao, Toma nije morao gledati rane na rukama i nogama, nego je uskliknuo u svoj svojoj skrušenosti: – Gospodin moj i Bog moj!

A nama je danas svima upućena riječ Uskrsloga: – Idite i učinite sve narode mojim učenicima! Poučite ih da vide sve što sam vam zapovjedio!

Uskrs

Razmišljamo s
fra Slavkom Barbarićem

fra Marinko Šakota

Što znači kada netko kaže da vjeruje u uskrsnuće? Znači li to da on samo vjeruje da je Isus pobijedio smrt i ušao u novi život?

Za nas uskrsnuće počinje kad u svjetlu uskrsnulog Gospodina počnemo u čovjeku prepoznavati Boga. Svaka udaljenost od Boga i jednih od drugih jednaka je grobnjoj tami i smrti, a svakim korakom kojim dolazimo bliže k Bogu u čovjeku i čovjeku u Bogu ostvaruje se uskrsnuće.

Uskrsnuće nije neka daleka, irealna nego vrlo konkretna stvarnost.

Uskrsnuće počinje već u trenutku kad se odlučimo boriti protiv zla u sebi i oko sebe, kad počnemo vjerovati da se isplati ljubiti i praštati, da se isplati biti darežljiv i milosrdan. Svaki milimetar slobode i ljubavi mora se izboriti neprestanim nastojanjem i borbom protiv ropstva i mržnje.

Uskrsnuće čovjeka, i svega oko njega, slijedi nakon procesa umiranja u njemu samu.

Do uskrsnuća se dolazi putovima Velikoga petka. To znači da treba umrijeti sebičnost, oholost, samovoljnost, a pobijediti napast vlasti i vladanja te odlučiti služiti s ljubavlju u poniznosti. Kad se to dogodi, događa se uskrsnuće.

I Isusovi su se učenici bojali. Svatko se od nas suočio i suočava s raznim oblicima straha. U kojoj mjeri pomaže vjera u uskrsnuće s obzirom na iskustvo straha?

Najbolji lijek protiv straha je nazočnost nekoga za koga znamo da nas voli i da nas je spreman štiti. To se najbolje vidi kod djece. Koliko smo puta kao djeca plakali samo zato što nismo znali gdje su majka ili otac ili netko od odraslih? Kad smo čuli glas: Ovdje sam, ne boj se i ne plać!., pobjeđivali smo strah.

Vjera u Božju nazočnost ključna je pomoć u oslobađanju od straha.

Kada čovjek vjeruje da ga na drugoj strani čeka dobri Bog koji ga voli, onda će pobijediti strah. I još više, kad čovjek zna da je Bog uvijek nazočan, u svakoj situa-

Shirley Lidija Paris

ciji, a pogotovo tamo gdje je on sam nemoćan, onda će moći živjeti mirno i radosno. Zato se Bog predstavlja kao Bog Emanuel – Bog s nama. U *Svetom pismu* poziv „Ne boj se!“ ponavlja se 365 puta! Nije Isus slučajno nakon uskrsnuća izgovarao upravo riječi: – Mir Tebi! Ja sam! Ne boj se!

Sve smo svjesniji negativnih posljedica individualizma koji je zavladao našim vremenom: zatvorenosti u sebe i u svoj „miran“ kutak hladnoće i ravnodušnosti u odnosu prema drugima, bezobzirnosti i sljepila za patnju drugoga... Što se u nama i preko nas događa i mijenja kada nas kršćanstvo prožme iznutra, kada nas zahvati Kristovo uskrsnuće?

Uskrsni mir čovjeku ne dopušta da bude miran u svome kutku, nego da kao apostoli, kao učenici iz Emausa, odmah nakon iskustva živoga Isusa, potrci u susret drugima i kaže da Isus živi, da ljubav pobjeđuje, da smrt nije zadnja riječ, nego je to život.

Zastani i u tišini oslušuj Isusove riječi: „Ne boj se!“ Isus sada imenom zove upravo tebe i tebi izgovara: „Ne boj se... Ja sam s tobom...“

Apel Biskupske konferencije BiH

U ovoj Godini vjere i u obilježavanju 50. obljetnice početka Drugoga vatikanskog koncila biskupi BK BiH 21. su se ožujka, sa svoga 57. redovnog plenarnog zasjedanja u Mostaru, obratili posebnim apelom članovima naših biskupijskih zajednica, ali i cjelokupnoj domaćoj i međunarodnoj zajednici.

1. Svjesni kroz kakve su nevolje prošli i s kakvim se sve poteškoćama susreću, članovima Katoličke crkve, ali i tolikim drugima u Bosni i Hercegovini, koji su proživjeli i proživljavaju slične poteškoće i nedaće, izražavamo svoje poštovanje i divljenje što nisu izgubili ljubav prema svojoj domovini Bosni i Hercegovini i spremnost da u njoj zajedno žive. Želimo vama katolicima zajamčiti da ćemo, kao vaši pastiri, zajedno sa svećenicima, redovnicima i redovnicama, i ubuduće biti potpora u okviru svojih nadležnosti i mogućnosti. Također želimo pomagati i svima drugima s kojima dijelimo ovaj dio kugle zemaljske na kojem, po Božjoj promisli, skupa živimo.

2. Nedavna donatorska konferencija, kao i gotovo sva nastojanja većine domaćih i svjetskih predstavnika središta moći od Daytona do danas, pokrenuta je radi cementiranja nepravde postignute ratnim osvajanjima i progona drugih i drukčijih te utvrđivanja etnički što „čistijih“ prostora. Naime, ova konferencija svojim donacijama i svojim načinom dodjele sredstava izjednačava one koji su došli na tuđe i one koji su prognani sa svoga. Unatoč tomu i upravo zbog toga, želja nam je probuditi i ohrabriti sve pozitivne snage, kojih ima i u Bosni i Hercegovini, ali i izvan nje, kako bi što veći dio doniranih sredstava bio namijenjen prije svega onima koji su već izrazili spremnost vratiti se tamo odakle su prognani i kako bi, posebno kada je o katolicima riječ, napokon započeo njihov istinski proces povratka na svoje. Krajnje je vrijeme da najodgovorniji politički dužnosnici u ovoj zemlji, domaći i međunarodni, prijeđu s riječi na djela i svima kojih se to tiče omoguće održiv povratak što uključuje ravnopravnost, sigurnost, radna mjesta i život dostojan čovjeka.

3. U duhu katoličkog učenja znamo da cilj Crkve, doduše, nije ovaj svijet, ali Crkva, u duhu Koncila, naučava da svi njezini članovi žele i trebaju pridonijeti što humanijem svijetu. Tamo gdje žive kršćani trebaju izvršavati svoje dužnosti i tako ljudima današnjice služiti što velikodušnije i što učinkovite. Temeljni razlog zašto mi, kao članovi Crkve,

trebamo surađivati sa svim ljudima jest činjenica da je Krist umro i uskrsnuo za sve ljude. Stoga, zaprjeke za jedan uistinu human razvoj društva u našoj zemlji leže poglavito u sadašnjim nametnutim i nepravdnim društvenim strukturama pa, zbog toga, i u srcima njezinih žitelja kao i nas, ovdšnjih katolika.

4. Budući da je svaki čovjek društveno biće, dobro pojedinca i dobro zajednice ovisi jedno o drugome. Zajednica je dužna brinuti da svaki njezin član ima pristup svim osnovnim ljudskim pravima i slobodama, da ima pravo na svoj identitet, na svoj rodni kraj, svoju imovinu, zaposlenje, na pravednu plaću, na hranu i odjeću, na obrazovanje, na mogućnost osnivanja vlastite obitelji, na slobodu savjesti i ispovijedanja vjere, na zaštićenost dobra glasa itd. Međutim, učinkovitost svake zajednice ovisi o konstruktivnim i zauzetim pojedincima. Zato potičemo svakoga da, u okviru svojih nadležnosti i mo-

gućnosti, pridonese ozdravljenju i boljitku bosanskohercegovačkog društva.

5. Svjedoci smo svih poratnih godina da stotine tisuća naših sunarodnjaka i sugrađana nema, na žalost, mnoga od neupitnih temeljnih ljudskih prava i sloboda jer im dosadašnje unutarnje uređenje i vođenje naše zemlje to onemogućuje. Zato su nužne što skorije temeljite promjene u stavovima mnogih pojedinaca u našoj zemlji kao i temeljite društvene promjene, ali ne onakve kakve međunarodna zajednica ovih mjeseci najavljuje i kojih se pribojavamo.

6. S tugom moramo i ovaj put ustvrditi da rat u našoj zemlji još nije prestao, nego se i dalje vodi na drukčiji način. Kao vjernici bili smo i jesmo svjesni da se moramo zalagati za pravedan i trajan mir. A mir je više nego odsutnost oružanih sukoba ili zapovijed jačega. Mir zahtijeva istinu, sigurnost, poštovanje, pravednost, praštanje, pomirenje, solidar-

nost, ljubav. Tko krši i niječe prava pojedinca ili naroda, taj čini zločin. Tko se suprotstavlja zločinačkim odredbama, taj zaslužuje najveće priznanje i potporu.

7. Općenito je poznata tragična činjenica da je katolicima, koji su uglavnom Hrvati, zajedno s mnogim drugim našim sugrađanima, pripadnicima drugih naroda, nacionalnih manjina i vjerskih zajednica u našoj zemlji tijekom svih ratnih i poratnih godina učinjena ogromna, nepopravljiva nepravda. Pred vihorom razaranja i zločina gotovo je polovina cjelokupne katoličke populacije bila prisiljena na napuštanje svojih domova, župa i svoje višestoljetne djedovine. Određene političke i društvene strukture mnogima od njih sve ove godine ne samo da nisu omogućile vraćanje nego su im na razne načine to onemogućavale i danas im još uvijek onemogućuju. A u mnogim slučajevima vodi se takva politika, osobito ekonomska, da se i one katolike koji su do sada uspjeli ostati u zemlji prisiljava da ju napuste.

Teško je oteti se dojmu da je nakana nekih utjecajnih političkih moćnika iskorjenjivanje katolika s velikog područja njihove domovine, osobito sjevernog, sjeverozapadnog i središnjeg dijela Bosne i Hercegovine. S druge strane, nesporna je činjenica da su s tim obespravljenim ljudima, s prognanicima, cijelo vrijeme bili njihovi svećenici potpomognuti brojnim ljudima dobre volje koji

su s njima dijelili njihov težak životni jad i bodrili ih da ne posustanu u vjeri u Boga kao i u vlastitu nastojanju oko ispravljanja velike nepravde koja im je nanesena. Svećenicima odajemo priznanje, a dobročiniteljima ponovno izražavamo svoju iskrenu zahvalnost.

8. Početkom ove godine, nakon mnogo brojnih i učestalih intervencija nas biskupa i predstavnika Svete Stolice, konačno postoje naznake da su neke državne i političke strukture, uključujući i utjecajne međunarodne činbenike, još jednom izrazile načelnu spremnost da se i prognanim katolicima politički, pravno i materijalno omogući održiv povratak u njihova mjesta i župe.

Podupiremo tu spremnost nadležnih domaćih institucija i međunarodnih organizacija. Očekujemo da će zajedno uspjeti napraviti učinkovitu strategiju za obnavljanje domova, gospodarstava i infrastrukture za održiv povratak svih koji to žele, pa tako i za povratnike katolike, i tu strategiju doista odlučno provoditi u djelo. To se odnosi osobito na mnoge općine u srednjoj Bosni, a pogotovo na općine sjeverne i sjeverozapadne Bosne, iz kojih je protjerano oko 95 % svih tamošnjih katolika. A budući da im nije omogućen povratak, danas ih tamo ima jedva 5 % od predratnog broja. U ime prognanih katolika Hrvata apeliramo na sadašnje službene političke predstavnike hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini i na Vladu Republike Hrvatske da konačno počnu odlučno i djelotvorno ispravljati velike nepravde. Apeliramo također na međunarodne predstavnike kao i na sve predstavnike domaće vlasti na svim razinama da u duhu pravednosti omoguće ravnopravnost i svim onim preostalim katolicima pri zapošljavanju i mogućnosti da žive u svom rodnom kraju od vlastita rada.

Potičemo sve vas, članove naših biskupijskih zajednica, na međusobnu solidarnost te na pojačan život iz vjere protkan pouzdanjem u Božju providnost, na molitvu zahvaljivanja i prošnje Bogu po zagovoru presvete Bogorodice i naših nebeskih zaštitnika. Pravi kršćani ne će očajavati niti bježati od životnih izazova i teškoća, nego će biti ispunjeni kršćanskom nadom i kršćanskim pogledom i na svoj osobni život i na druge ljude oko sebe te otvoreni za kršćansku, djelotvornu ljubav prema svima. Ako igdje, onda upravo u našoj zemlji kršćani imaju divnu prigodu pokazati svoje vjerodostojno lice istinskih Kristovih vjernika. Molimo Boga za sve vas i bodrimo vas da budete i ostanete vjerodostojni vjernici i sljedbenici Krista raspeto-ga i uskrsloga!

Mostar, 21. ožujka 2013.
Vaši biskupi

Jakov Čolo (5/5)

Kada se vratite svojim domovima, a i ovdje prije nego što pođete, mislim da trebate i Gospu i Bogu dati obećanje da ćete od danas početi živjeti s Njim, da se od danas vaš život mijenja, da od danas želite biti primjer svakom čovjeku, da ćete Božju ljubav i Božju dobrotu dijeliti svim ljudima. To je ono što nas Gospa uči u Međugorju. Mi ne shvaćamo kolike milosti primamo. Vidite li koliko se dugo Gospa ovdje ukazuje? Gospa dolazi toliko dugo. Radi koga dolazi? Gospa dolazi ovamo radi nas, jer je ona naša Majka, jer nas neizmerno voli. Gospa je rekla u jednoj svojoj poruci: – Draga djeco, kada biste znali koliko vas volim, plakali biste od radosti.

Kolika je Gospina ljubav prema nama, a tako je malo potrebno da mi zavolimo Gospu! Neka to danas bude naše obećanje Gospu: da ćemo ju početi voljeti kao svoju Majku, da će ona biti naša Majka kroz cijeli naš život. Sjetimo se samo još nečega. Na kraju svake poruke koju nam daje ovdje u Međugorju svakoga mjeseca Gospa kaže: – Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu.

Kako je to veliko! Gospa nama kaže hvala, a mi bismo trebali svaki dan zahvaljivati njoj, zahvaljivati Bogu na darovima koje nam je dao jer mi ne shvaćamo kakve darove imamo. Od danas počnimo moliti da u svome srcu osjetimo te Božje darove, da u svome srcu osjetimo Boga i prihvatimo Gospu kao svoju Majku.

Obećavam vam da ću moliti za sve vas, za sve bolesne, a isto tako tražim od vas da molite za sve nas ovdje u Međugorju. Hvala vam.

Foto KTA

Sveta Misa – srce i duša naše vjere, srce svijeta i sunce spasa (XI.)

Isus je stvarno prisutan u posvećenju kruhu i vinu

fra Petar Ljubičić

U sakramentu euharistije Krist biva prisutan po pretvorbi kruha i vina u njegovo tijelo i krv. Tu tajnu naše vjere ne shvaćamo, ali po čvrstoj vjeri znamo što se po pretvorbi čudesno zbiva. Svim svojim srcem i svim umom vjerujemo u tu istinu.

U posvećenju hostiji i u posvećenju vinu božanska osoba Isus Krist svojim tijelom i svojom krvlju, nazočan kao Bog i kao čovjek, razdaje se svima koji ga primaju u svetoj pričesti. Osim toga, on ostaje u posvećenim hostijama koje su pohranjene u svetohraništu.

Sveti Ambrozije kaže: „Kako postaje od kruha tijelo Isusovo? Po riječima pretvorbe. Kojim se riječima vrši pretvorba? Isusovim riječima. Kad svećenik stize do svete pretvorbene tajne, tada ne govori u svoje vlastito ime, već u ime Isusovo.“

Pretvorbene su riječi čudesne riječi koje je Bog darovao Crkvi. One imaju moć komadić kruha i čašicu vina pretvoriti u Isusa. One ostvaruju tajnu čudesne moći koju Bog može izvršiti samo po svećeniku, što nadmašuje i sposobnost serafina. Ne čudimo se što je bilo svetih svećenika koji su se bojali kad su izgovarali te tajnovite riječi. Sveti Josip Kopertinski i sveti otac Pio bili su oči-to pogođeni smrtnim strahom. Oklijevajući, izgovarali su pretvorbene riječi riječ po riječ. Gvardijan je jednom zapitao svetog Josipa Kopertinskog: „Zašto sve misne tekstove moliš s lakoćom, a samo se kod pretvorbe spotakneš u svakoj riječi?“

Na to mu svetac odgovori: „Svete pretvorbene riječi na mojim su usnama poput vatrenog ugljena. Kad ih izgovaram, kao da gutam vruće jelo.“

Svetci su Isusovu prisutnost doživljavali na čudesan način

Mnogi su sveti na čudesan način vidjeli Isusa te osjetili i doživjeli njegovu ljubav. Sjetimo se svete Ruže Limske, blažene Anđele iz Foligna, Katarine Sijenske, Filipa Nerija, Franje Borgije, Josipa Kopertinskog i mnogih drugih svetaca koji su osjetili stvarnu

Isusovu prisutnost u svetohraništu i u posvećenju hostiji.

Svećenik, koji nije vjerovao u njezine posebne milosti, jednoga je dana s hostijom došao bolesnoj Katarini Sijenskoj, ali hostija nije bila posvećena. Kad je ušao, svetica se nije podigla kao obično da časti svetu hostiju, nego je stala koriti svećenika zbog prijevare i grijeha na koji ju je htio navesti. Isto se dogodilo i blaženoj Anna Mariji Taigi kojoj su namjerno donijeli neposvećenu hostiju. Blaženica je to odmah primijetila, neizrecivo se rastužila i događaj povjerala svome ispovjedniku.

Tijekom teške bolesti sveti je Alfons Ligouri svetu pričest primao u svojoj ćeliji. Jednoga jutra, nakon što je primio hostiju, svetac je zaplakao: „Što ste to učinili? Donijeli ste mi hostiju bez Isusa, neposvećenu hostiju.“

Provjerili su taj slučaj te otkrili da je svećenik, koji je toga jutra slavio sv. Misu, iz puke rastresenosti iz sjećanja na žive odmah prešao na sjećanje na mrtve (u rimskom kanoanu) i preskočio pretvorbu kruha i vina. Svetac je osjetio da Isus nije prisutan u hostiji.

Stvarna Kristova prisutnost u posvećenju kruhu i vinu

Crkveni su oci postojano svjedočili vjeru Crkve u moć Kristovih riječi i djelovanje Duha Svetoga pri izvršenju pretvorbe. Krist je na ovaj jedinstven i sakramentalan način želio ostati prisutan u svojoj Crkvi. Sebe je prinio na križu za naše spasenje, a ostavio nam spomen te ljubavi kojom nas je ljubio „do kraja.“ (Iv 13, 1)

Sv. Ivan Zlatousti govori: „Nije to čovjek koji čini da prinesene stvari postaju Kristovo Tijelo i Krv, već sam Krist koji je za nas bio raspet. Svećenik, slika Krista, izgovara one riječi, ali im Bog daje moć i milost. 'Ovo je tijelo moje', veli on. Te riječi pretvaraju prinesene stvari.“ (KKK 1375)

Tridentski sabor izjavljuje da je Isus uzeo kruh i rekao da je to njegovo tijelo i zato je u Crkvi Božjoj oduvijek živjelo uvjerenje: po posvećenju kruha i vina zbiva se pretvorba

Foto: Šimiša Handić

ukupne biti (tvori) kruha u bit tijela Kristova, našega Gospodina, i čitave biti vina u bit Njegove krvi. Tu pretvorbu Katolička crkva naziva transsubstancijacijom. Kristova euharistijska prisutnost počinje u trenutku posvete i traje toliko dugo koliko traju euharistijske prilike. Krist je sav prisutan u svakoj prilici i svakom njezinu dijelu tako da lomljenje kruha ne dijeli Krista. Sabor kaže da je nakon posvećenja istinski, stvarno i supstancijalno (*vere, realiter, substantialiter*) Isus Krist prisutan pod prilikama kruha i vina.

Taj izričaj jasno potvrđuje da je Krist tu prisutan vrlo konkretno i, možemo reći, gotovo opipljivo i materijalno premda njegovu prisutnost ne možemo dokučiti osjetima. Formulacija je iznimno snažna i pokazuje stvarnu i objektivnu, a ne samo „duhovnu“ ili simboličnu prisutnost koja se mogla doživjeti samo po vjeri, kako drže protestanti. Koncil, dakle, suprotstavlja stvarnu i objektivnu Kristovu prisutnost onoj subjektivnoj koja je ovisila o vjeri onoga tko se približava tom otajstvu, premda su koncilski oci svjesni da samo po vjeri u Kristovu riječ možemo biti sigurni u njegovu stvarnu prisutnost.

Budući da je i Katolička crkva držala da je cjelovit Krist, koji se utjelovio i koji proslavljen sjedi s desne Ocu, prisutan u euharistijskom otajstvu, protestanti su upućivali prigovore i pitali se je li moguće da Krist tijelom, dušom i svojim božanstvom bude potpuno prisutan na dva mjesta.

Za božanstvo se još i moglo razumjeti, ali nije bilo lako razumjeti da mala hostija može sadržavati proslavljenoga Krista, osim ako ga se ne želi uprisutniti vjerom, na što nas podsjećaju i pozivaju određeni znakovi i geste koje je on sam ustanovio. Stoga taj Koncil smatra svojom dužnošću razjasniti dva načina prisutnosti.

Jedan je prirodan način postojanja po kojemu je Krist s desne Ocu, a drugi je sakra-

mentalno način postojanja po kojemu postaje prisutan na mnogim mjestima, ali ne neki drugi ili polovičan Krist, nego isti, pravi Bog i pravi čovjek.

Koncil ukratko navodi nekoliko razloga ustanovljenja toga sakramenta. U prvome redu naučava da je Gospodin htio biti duhovnim jelom onima koji bi se njime hranili i okrjepili vjerujući da se vječni život stječe po blagovanju Kristova tijela, kao što je i sam Gospodin na više mjesta naznačio u Ivanovu evanđelju. Nakon toga koncilski oci definiraju Kristovo tijelo lijekom protiv svakodnevnih krivica i dobrom obranom protiv smrtnoga grijeha. Treći je razlog eshatološki, odnosno euharistija je zalag buduće slave i vječne sreće.

Četvrti je razlog eklezijastički, veoma naglašen u cjelokupnom dokumentu, a definira sakrament euharistije kao simbol onoga jedinstvenog tijela Crkve kojemu je Krist glava, a vjernici bi trebali, kao udovi toga tijela, biti najtješnje s njim povezani čvrstom vezom vjere, nade i ljubavi. Euharistija je znak jedinstva, sveza ljubavi, simbol sloge te kao takva postaje nadahnuće vjernicima da međusobno očuvaju takvo jedinstvo. Euharistija je, stoga, daleko svetija od ostalih sakramenata premda su jednaki po definiciji koja kaže da je sakrament simbol svete stvari i nevidljiv lik vidljive milosti. Razliku navodi već sv. Toma Akvinski u svojoj *Teološkoj sumi*: „Ostali sakramenti imaju moć posvećivanja tek onda kad se njima netko služi, a u euharistiji se nalazi Krist, začetak svetosti, bez obzira na to hoće li netko pristupiti pričesti ili ne će.“

Koncil potvrđujući nauk o Kristovoj prisutnosti u euharistiji, nije mogao prešutjeti nauk o pretvorbi (*transsubstantiatio*) kojim utvrđuje da se čitava tvar kruha pretvara u tijelo, a tvar vina u krv Gospodinovu. Vjerujući u stvarnu prisutnost Gospodinovu, Koncil naučava da je tijekom cijele povijesti

Crkva iskazivala pravo štovanje (*latría*) euharistijskom Isusu, štovanje kakvo se iskazuje samo Bogu te je to najbolji dokaz njegove božanske prisutnosti, kao i postojane vjere u Crkvi. U krilu Crkve to nije nov nauk promoviran srednjovjekovnim ustanovljenjem blagdana Tijelova, nego je riječ o nasljeđu iz prvih stoljeća kada se sveto otajstvo čuvalo i kao popudbina umirućima na posebno svetim i čuvanim mjestima (*sacrarium*).

U 9. je stoljeću *Paschasius Radbertus*, opat u Corbieu, u svojoj knjizi *De corpore et sanguine Domini* ustvrdio da se u euharistiji kruh pretvara u stvarno tijelo Kristovo, tijelo koje je bilo rođeno od Djevice Marije i raspeto na križu. Protiv takvih stavova, bojeći se prematerijalnoga tumačenja euharistijskoga otajstva, pobunio se Ratramnus, njegov subrat iz iste opatije. Po njemu se u euharistiji ne događa pretvaranje kruha u tijelo Kristovo jer Kristova prisutnost, premda neupitna, nije tjelesna nego duhovna, tako da nije riječ o onom istom Isusu kojega je Marija rodila i koji je bio raspet na križu. On je svoje razmišljanje temeljio i na razmišljanjima Ivana Skota Eurigene koji je tvrdio da je sakrament oltara figura tijela Kristova, tj. da je samo memorijal – uspomena prave krvi i tijela Gospodinova.

Jedan od gorljivih zastupnika Eurigeninih ideja bio je i Berengar iz Toursa koji je polovicom 11. stoljeća ustvrdio da Krist nije stvarno prisutan u euharistijskoj žrtvi, odnosno zanjekao je pretvorbu kruha i vina u tijelo i krv Kristovu. Njegov racionalistički pristup naveo ga je na to da ustvrdi kako je sakrament oltara samo znak i figura onoga pravog tijela i krvi Kristove.

Kad se govori o Kristovoj prisutnosti u euharistiji, Berengar ističe duhovnu i intelektualnu prisutnost. Kruh i vino ostaju nepromijenjeni u svojoj naravi, s time da u tre-

nutku misne „pretvorbe“ duhovno postaju tijelo i krv Kristova.

Berengarov nauk izazvao je mnoge reakcije pa su bile neizbježne i koncilne rasprave da bi se razjasnilo to zamršeno pitanje; Berengar je u više navrata bio prinuđen potpisati ispovijest vjere o stvarnoj Kristovoj prisutnosti u euharistiji. Kruh i vino nisu bili samo simboli Kristove duhovne prisutnosti nego su bili elementi koji su se po izgovorenoj pretvorbenoj molitvi pretvarali u tijelo i krv Kristovu. Tvrdeći da je euharistija memorijal raspeta tijela i prolivene krvi na križu, nije podrazumijevao stvarno obnavljanje Kristove žrtve na križu, nego ju je zamišljao kao puko sjećanje, prigodu da se duhovno prisjetimo onoga događaja, tj. da se prisjetimo Kristove duhovne prisutnosti među onima koji su se u tom trenutku okupili na komemoraciju toga događaja.

U najboljem slučaju moglo se govoriti o Kristovoj prisutnosti u kruhu i vinu, ali bez stvarna kontakta, tj. kruh i vino ne postaju tijelo i krv. Kruh i vino uvijek ostaju kruh i vino, s time da se u njima duhovno uprisutnio Krist. Pitanje je onda koliko to doista može biti Kristovo tijelo i krv. Takvom postavkom savršeno se riješilo pitanje koje je narod postavio sam sebi nakon što je čuo Isusov govor o kruhu života: „Kako nam ovaj može dati svoje tijelo za jelo?“ Predlažući model duhovne prisutnosti, Berengar ni izdaleka nije bio blizu pravoga smisla Kristovih riječi na posljednjoj večeri: „Ovo je moje tijelo. Ovo je moja krv.“

Crkva se nije mogla odreći svoje tradicije koja je bila vjerno prenošena i koja je svjedočila da takva rečenica ne bi imala smisla da je Krist u onom trenutku samo mislio pretvoriti kruh i vino u tijelo i krv, a ako je riječ tek o duhovnoj ili intelektualnoj prisutnosti, pitanje je zašto je to želio vezati za kruh i vino kad i tako ne dolazi do nekoga dubljeg dodira i odnosa između njegove prisutnosti i ovih darova koji se prikazuju na oltaru.

„Crkva vjeruje u euharistijsku Kristovu prisutnost u kojoj se obnavlja i otajstvo Utjelovljenja i otajstvo Otkupljenja, pa kao što ni pri Utjelovljenju nije bilo tek nekakvo duhovno ili moralno zajedništvo dviju naravi, tako ni u Euharistiji kruh i vino nisu tek puka sredstva duhovne prisutnosti, nego one stvarne koja podrazumijeva i duhovnu, ali je mnogo realnija od one koju je zastupao Berengar, budući da je vjerovala u obnavljanje Kristove žrtve na način kako je on to odredio, i budući da je preko toga bila naznačena ona intimna povezanost između dviju naravi, koja podrazumijeva nezamjenjivu važnost i jedne i druge u djelu spasenja, dok bi po Berengarovom uloga i važnost ljudske naravi bila vrlo upitna.“ (*Ivan Bodrožić, str. 136. – 137.*)

*Papa Franjo:
Želim siromašnu Crkvu
i Crkvu za siromašne!*

Gospa nas u Međugorju oduševljava za Boga

Ukazanja Kraljice Mira u Međugorju značajna su po novim duhovnim zvanjima. Već prve godine ukazanja dvije djevojke, jedna iz Podbrda, a druga iz Gradnića kraj Čitluka, napuštaju radno mjesto i odlučuju se za redovnički život. Uskoro ih slijede i drugi, ne samo iz ovih krajeva nego iz cijeloga svijeta, pa se danas njihov broj, prema dostupnim podacima, popeo na šest stotina. I naš sugovornik fra Slaven Brekalo, svećenik na službi u međugorskoj župi, svoje je zvanje osjetio upravo u ovom mjestu molitve.

Priredio Krešo Šego

Fra Slavene, ispričajte nam svoj životni put do odluke da postanete franjevac!

– Moj put do svećeništva nije bio onaj, da ga tako nazovem, redovit put. Nisam poslije osnovne škole otišao u sjemenište pa na fakultet i onda postao svećenikom franjevcem. U godinama kada se mladi momci ili, bolje reći dječaci, odlučuju za put u sjemenište, meni ni sjemenište, ni fratri, ni svećeništvo nisu bili ni na kraj pameti. Ne znam jesam li i znao u tim godinama da postoji sjemenište ili takvo što. Kada sam završio srednju školu, počeo sam pomalo raditi razne poslove. Ni fakultet me nije previše interesirao. U životu nikada nisam bio baš previše opterećen školom. Sve moje misli bile su usmjerene prema tomu kako naći dobar posao i zaraditi sebi za život. U tom sam pravcu i živio. Imao sam relativno dobar posao i nije mi ništa nedostajalo. Sport je također bio nezaobilazan dio mog života. Uvijek sam više volio one adrenalinske sportove, ne ove svakodnevnice. Međutim, tada se događa susret s Međugorjem, ne Međugorjem kao mjestom, nego događajem koji se ovdje zbiva. Bilo je to u mojoj 21. godini života. Ne kažem da nikada prije nisam čuo za Međugorje i da ovdje nikada prije nisam bio, dapače, bio sam mnogo puta. Međutim, tada sam ga počeo doživljavati na jedan drukčiji, rekao bih zreliji način. Počeo sam se pitati o Gospinim porukama. Konkretno, što one za mene znače, hoću li to samo onako površno prečuti ili ću se potruditi dublje živjeti Gospin poziv koji nam je ovdje uputila. Zapravo, počeo sam razmišljati o evanđelju, u konačnici o osobi Isusa Krista, što On za mene znači, što je za mene učinio itd.

Tada ste već pomišljali na svećenički poziv?

– To je još uvijek bilo nekako daleko iako je Bog, čini mi se, imao svoj plan. Sve je to bila priprema da me Bog privuče i pridobi-

Foto Dani

je za svećenički poziv. Nikada ne ću zaboraviti trenutak kada sam konkretno osjetio da me Bog zove. Bilo je to u svibnju 2001. godine. Sve se dogodilo u našoj međugorskoj crkvi sv. Jakova. Stajao sam, dobro se sjećam, kod drugog stupa od vrata lijevo. Bio je 'vrhunac' sv. Mise, pričest. Točno sam znao da me Bog zove. To čovjeka tako privuče da čovjek ne može reći ne, bar sam ja to tako doživio. To je bilo neodoljivo. Ništa, nijedna osoba na ovome svijetu ne može vas tako snažno privući i oduševiti. Možda ću sutra u svojoj slabosti i zanijekati taj poziv, ali sada znam da zborim istinu. Bog mi je svjedok. I što je najvažnije, ako sam ikada u životu osjetio veličinu slobode koju nam je Bog dao, onda je to bilo upravo kod ovoga poziva. Točno sam znao i osjetio da moj odgovor može biti i negativan, ali da će pored i takva odgovora moj Bog opet biti uz me te da me nikada ne će napustiti. To je veličina Božjega plana s nama. Što god izaberemo, Bog je uvijek blizu. Poslije svega toga, nije bilo jednostavno samo tako reći: Bože, evo me! Bilo je tu borbi, promišljanja, neodlučnosti, borbe sa sobom i sa samim Bogom, ali, pavlovski rečeno, u meni je pobijedila Božja milost, ne ja. Prijavio sam se u Hercegovačku franjevačku provinciju, koja me prihvatila. Sad sam u Međugorju na župi, što je za mene posebna milost: tu gdje je sve i započelo, učim praviti svoje prve svećeničke korake.

Kad su počeli Vaši susreti s Međugorjem i što ste u dubini srca tada osjećali?

– Pa još kao dijete dolazio sam u Međugorje i za mene nikada nije bilo dvojbe ukazuje li se Gospa u njemu ili ne ukazuje. To mi se nekako podrazumijevalo. Moje dječako srce osjećalo je tu majčinsku prisutnost. Valjda je to ona djetinja vjera koja ne zna drukčije nego iskreno nešto prihvatiti.

Ali ta moja vjera ostala je samo na tome da je Gospa tu zaista prisutna. I ništa više od toga. Da ste me tada pitali što Gospa traži od nas, ja bih vam rekao da nemam pojma. Međutim, tek kao zreo momak počeo sam razmišljati o tome što zapravo Gospa govori, što, u konačnici, ona traži od mene samoga. I tek tada je za mene počeo pravi susret s Međugorjem, odnosno s Božjim djelom koje je ovdje započeto. Moram priznati da je to najviše išlo preko seminara posta, molitve i šutnje, koji se održavaju u našoj kući posta i molitve *Domus Pacis*. Kroz intenzivno življenje molitve, posta i susreta sa samim sobom, a onda i s Bogom, kroz sve te dane seminara, snažno sam osjećao Božju blizinu, Božju nazočnost, Božji govor pa, rekao bih, i naklonost. Ti su mi seminari puno pomogli u životu: pomogli su mi da snažnije doživim sve ono o čemu nam Gospa govori i čemu nas ona uči, pomogli su mi da spoznam Božji plan sa mnom. I uvijek svakome preporučujem te seminare, napose molitveni program u Međugorju te sakrament ispovijedi. To je nešto što je na poseban način djelovalo na mene.

Općenito, sve sam to u Međugorju doživljavao kao onaj poziv iz *Knjige Postanka*: „Gdje si, čovče, zašto si se sakrio?“. U Međugorju Bog preko Gospe traži čovjeka, traži čovjeka i poziva ga u zajedništvo te da obnove Savez i bogočovječje zajedništvo. Stoga su sve Gospine poruke evanđelje u malom. Nije Gospa rekla ništa što nismo znali, nego samo ono što smo zanemarili i zapustili. Gospa ne komplicira i ne izmišlja toplu vodu kada to kažem. Za mene osobno Gospin dolazak ovdje znači slobodu i milosrđe, Božju blizinu... Tako sam osjećao u svome srcu.

Nikada ne ću zaboraviti trenutak kada sam konkretno osjetio da me Bog zove. Bilo je to u svibnju 2001. godine. Sve se dogodilo u našoj međugorskoj crkvi sv. Jakova. Stajao sam, dobro se sjećam, kod drugog stupa od vrata lijevo. Bio je 'vrhunac' sv. Mise, pričest. Točno sam znao da me Bog zove. To čovjeka tako privuče da čovjek ne može reći ne, bar sam ja to tako doživio. To je bilo neodoljivo. Ništa, nijedna osoba na ovome svijetu ne može vas tako snažno privući i oduševiti.

Kako je na odluku da napustite radno mjesto i pođete u franjevački novicijat reagirala Vaša obitelj?

– Obitelj je reagirala spontano i prirodno. Sigurno da im je bilo iznenađenje, ali potpora moje obitelji nije izostala, nijednog trena. I tu mogu biti samo ponosan na svoju obitelj. Roditelji su se u jednom trenutku možda malo i prepali hoće li me uopće vidati pa im je to malo stvaralo neke nedoumice. Oni su život fratara zamišljali malo drukčije, recimo kao život u vojsci. No, danas je to druga priča. Sami vide da baš i nije tako, da sam slobodniji i više nego obiteljski čovjek.

Ne ću nikada zaboraviti taj trenutak kada sam sve priopćio tati i mami, nije mi bilo jednostavno sve to prevaliti preko usana. Dobro se sjećam da sam to odgađao nekoliko dana. Dođem u dnevni boravak, sjednem i želim sve to izustiti, ali jednostavno ne ide. Blokada. Mučim se. I onda opet novi pokušaj, a ujedno i novi 'poraz'. Kada bih došao i sjeo, jednostavno bih se digao i otišao van. Pravio sam se da mi treba šetanja i rekreacija, a zapravo sam bježao i od sebe i od svojih. I sve tako u krug dok nisam smogao snage i priznao što mi je na srcu. Tada sam shvatio da i tata i mama sve to već odavno naslućuju i, u stvari, znaju, osjećaju, samo čekaju da im kažem što mi se događa u srcu. Jednostavno sam rekao da želim ići u fratre i biti svećenikom. Iako su očekivali, roditelji su bili iznenađeni, a tata je na kraju rekao: „Sine, ajde, pođi tim putem, ali ako se odlučiš vratiti i vidiš da ne možeš dalje, slobodno se vrati, ne moj se mučiti. Ovdje su ti vrata uvijek otvorena i zajedno ćemo vidjeti kako dalje“. I moj mi je tata po tome pitanju uvijek bio primjer. Nikada nam nije ugrožavao slobodu niti je išta nametao. Skrupulozno je poštivao ono što smo birali za sebe kroz život i u tome je

uvijek bio veličina. Da u životu budem upola kao moj tata, bit ću presretan. A mama je majčinski rekla: „Voljela bih zbog tebe da uspiješ, a zbog mene da se vratiš“. Ona je zapravo mislila da me gubi i da me više ne će vidati. No, to se vrlo brzo promijenilo i mama je postala preponosna majka i moj najglasniji navijač; jedva je čekala kad će sin na oltar i slaviti prvu svetu Misu. Danas je sve to jedna druga priča. Oni su ponosni roditelji, a svi smo shvatili da je to jedan posve drukčiji život koji nije nimalo narušio naše obiteljsko zajedništvo te da me nisu 'izgubili' nego, dapače, još više dobili.

Kakvi su bili Vaši kontakti s Međugorjem nakon što ste postali redovnik? Je li Kraljica Mira, kojoj ste se odazvali, pratila Vaš rast tijekom školovanja i formiranja?

– Naravno, to je neizostavno! Molio sam se i hodočastio Kraljici Mira, ali sam kao student obično to činio u osami. Došao bih kasno navečer ili rano ujutro i bio na nekom od brda molitve. Nekako je to bilo razdoblje u kojem sam uživao biti u samoći na mjestima molitve ovdje u Međugorju. Čeznem za tim trenutcima kada sam bezbrižno šetao Međugorjem, nitko me nije poznao, dakle ni potezao za rukav. Danas i nije baš tako jednostavno prošetati u habit. Izgubi čovjek onu privatnost koja nekada tako nedostaje, ali i to je dio našega poziva. Dok sam bio student, redovito sam pratio Gospine poruke, što to Gospa govori župi i svijetu. Često sam se pronalazio u tim porukama kao da Gospa govori izravno meni. U Gospinim se porukama može svatko pronaći jer su upućene svima. Bože mi oprosti, imam osjećaj da sam na studiju intenzivnije pratio i doživljavao Gospine poruke nego sada ovdje na službi u Međugorju.

Što ste pomislili kad Vas je franjevačka zajednica uputila na službu u mjesto u kojem ste osjetili svoje zvanje?

– Prvo što sam pomislio bilo je tko će sad spremati stvari pa se seliti. To mi je prvo palo na pamet. Uvijek mi je bila muka preseljavati se. Što se tiče župe Međugorje, u istom sam trenutku osjećao i radost i odgovornost prema svemu onom što sam ovdje osjetio i proživio, jedno poštovanje. Dobio sam ne-svakidašnju priliku da kao svećenik 'iznutra' doživim sve ono što sam kao mladić gledao i o čemu sam maštao. Bog me vratio u mjesto gdje je zapravo sve i započelo. Znao sam da to nije slučajno i da je na meni velika odgovornost. Nastojim tu odgovornost svakodnevno živjeti punim plućima. Koliko uspijevam, Bog zna.

(Svršetak u sljedećem broju)

Pastoralno osoblje

Župni upravitelj

Fra Marinko Šakota (Čitluk, 1968.) Filozofiju i teologiju studirao je u Sarajevu na Franjevačkoj teologiji, u Zagrebu na Isusovačkom učilištu te u Fuldi, gdje je i diplomirao. Vječne zavjete položio je 1993. na Širokom Brijegu. Za đakona je zaređen 1996. u Zagrebu, a iste godine u Frohnleitetu i za svećenika. Službovao je u Innsbrucku, Frohnleitetu i Augsburgu. U Mostaru je bio kapelan od 2000. do 2003., zatim od 2003. do 2010. župnik u Gradničima. U rujnu 2010. došao je na službu u Međugorje kao kapelan. Župni upravitelj postao je u studenome 2012.

Župni vikari

Fra Viktor Kosir (Uzarići, 1938.) Gimnaziju je pohađao u Splitu i Visokom, a zatim u Sarajevu i Ljubljani studirao teologiju. Godine 1965. zaređen je za svećenika. Kao kateheta bio je na službi u Mostaru, kao župnik u Vitini, Posušju, Posuškom Gracu i Širokom Brijegu, a kao župni vikar u dva navrata u Međugorju. Od 1994. djeluje u Međugorju, uglavnom u službi sakramenta pomirenja.

Fra Svetozar Kraljević (Kočer, 1951.) Osnovnu školu pohađao je u Kočerinu, sjemenište u Splitu, novicijat na Humcu, teologiju u Sarajevu, Zagrebu i Washingtonu D. C. (SAD). Za svećenika je zaređen 1977. godine u Chicagu (SAD). Kao svećenik radio je u SAD-u (Milwaukee, New York), zatim na Humcu, u Konjicu, u Mostaru, na Širokom Brijegu. U Međugorju je od 1997. godine.

Fra Karlo Lovrić (Uzarići, 1941.) Studij filozofije i teologije započeo je u Visokom, nastavio u Sarajevu i završio u Königsteinu kod Frankfurta a. M. gdje je 1968. zaređen za svećenika. Službovao je na Humcu i Širokom Brijegu, u Zürichu, u St. Gallenu te u Lausanni u Švicarskoj, gdje je obnašao službu

bu nacionalnog izaslanika za Hrvatske katoličke misije kao i službu provincijskog izaslanika. U Međugorju je od svibnja 2005.

Fra Ante Perković (Kovači, 1937.) Franjevački habit obukao 14. srpnja 1956., a za svećenika zaređen 12. srpnja 1964. na Širokom Brijegu. Teologiju studirao u Sarajevu i Zagrebu. Kao župni vikar, župnik i gvardijan djelovao u Tomislavgradu, Austriji, Čerinu, Šuici, Vitini i Gradničima te misionar u Njemačkoj i Švicarskoj. U Međugorju je župni vikar od 2008. godine.

Fra Danko Perutina (Sarajevo, 1970.) Nakon studija teologije u Zagrebu, 1999. u Norvalu je u Kanadi primio svećeničko redenje. U Rimu je studirao mariologiju i magistrirao na Papinskom teološkom fakultetu Marianum o temi „Djevica Marija u intelektualnom i duhovnom odgovoru“. Bio je duhovni pomoćnik i pomoćni odgojitelj sjemeništaraca na Humcu, zatim duhovni pomoćnik u Međugorju te zamjenik meštra novaka i voditelj postulanata, kao i član Vijeća za odgoj i obrazovanje. U Međugorju je župni vikar od kolovoza 2007.

Fra Tomislav Pervan (Čitluk, 1946.) Filozofsko-teološki studij pohađao je na Franjevačkoj bogosloviji u Sarajevu i u Schwazu (Austrija). Za svećenika je zaređen 1969. u Austriji. Poslijediplomski studij pohađao je u Njemačkoj i Austriji, a 1976. u Grazu (Austrija) doktorirao iz teologije. U dva je navrata, od 1970. do 1972. i od 1977. do 1982., bio odgojiteljem mladih franjevaca na Humcu, a od 1982. do 1988. župnik u Međugorju nakon čega je u Mostaru odgovoran za formaciju i odgoj mladih franjevaca. Od 1990. obnaša dužnost provincijskog vikara, a od 1994. do 2001. provincijal je hercegovačkih franjevaca. Ponovno je u Međugorju od svibnja 2003.

Fra Miljenko Šteko (Tomislavgrad, 1969.) Pohađao je Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu i Teološki fakultet u Bologni. Magistrirao je 2000. na franjevačkom

Papinskom sveučilištu Antonianum u Rimu, a 2005. doktorirao iz teologije duhovnosti na Papinskom teološkom fakultetu Teresianum u Rimu. Za svećenika je zaređen 1996. u Frohnleitetu (Austrija). Službovao je na Humcu, u Posušju i u Zagrebu. U Provinciji je obnašao službu tajnika za formaciju i studij te bio odgojiteljem sjemeništaraca, novaka i bogoslova. Više godina bio je pročelnikom Komisije za formaciju i studij pri Hrvatskoj konferenciji viših redovničkih poglavara te član drugih vijeća i povjerenstava. U travnju 2007. izabran je za vikara Hercegovačke franjevačke provincije. U Međugorju djeluje kao župni vikar.

Fra Slaven Brekalo (Mostar, 1978.) Franjevački habit obukao je 15. srpnja 2003. u samostanu sv. Ante na Humcu. Teologiju je studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Svećane zavjete položio je 2008. u župi sv. Franje u Bukovici (Tomislavgrad). Za svećenika je zaređen 2010. na svetkovinu sv. Petra i Pavla u Mostaru. U Međugorju djeluje kao župni vikar.

Đakon

Fra Stanko Ćosić (Zagreb, 1984.) Školovao se u Švicarskoj i u Zagrebu. Franjevački habit obukao je 15. srpnja 2006. na Humcu. Vječne zavjete položio je 18. rujna 2011. u Međugorju. Za đakona je zaređen 26. prosinca 2012. u Mostaru. Od 17. siječnja 2013. je đakonski pomoćnik u Međugorju.

Brat laik

Fra Josip Marija Katalinić (Pepelana kod Virovitice, 1952.) U novicijat franjevačkog reda stupio je 1989. na Humcu gdje je 17. rujna 1994. položio vječne zavjete. Službovao je u franjevačkim samostanima u Mostaru i na Širokom Brijegu. Od srpnja 2002. na službi je u Međugorju.

Veliki tjedan i Uskrs u Međugorju

Za Cvjetnicu i u Velikom tjednu te za Uskrs u Međugorju su boravili hodočasnici iz Austrije, Belgije, Njemačke, Koreje, Brazila, Španjolske, Francuske, Italije, Portugala, Ukrajine, Slovačke, Libanona, Japana, SAD-a, Irske, Rumunjske, Rusije te Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Na Veliki četvrtak molitva krunice u međugorskoj župnoj crkvi počela je u 17 sati, a u 18 svečano misno slavlje večere Gospodnje koju je predslavio fra Slaven Brekalo u suslavlju s 29 svećenika. Nakon misnoga slavlja vjernici su, sve do pola noći, imali prigodu za tihiu molitvu pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

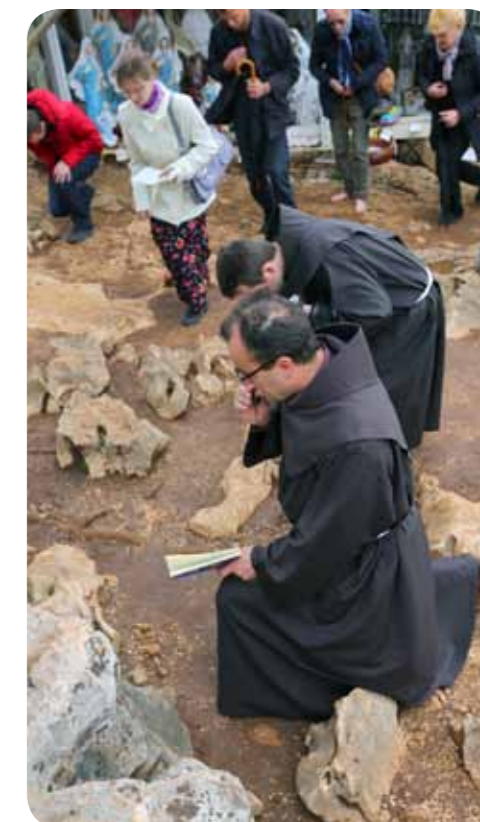
Na Veliki petak od ranih jutarnjih sati vjernici su se u većim ili manjim skupinama

uspinjali na Križevac moleći na različitim jezicima križni put. U podnožju Križevca u 11 sati započela je i središnja pobožnost križnoga puta za župljane i hrvatske hodočasnike, a križni je put predmolio fra Marinko Šakota, župni upravitelj.

Popodnevna molitva krunice bila je u 17, a bogoslužje Velikoga petka u 18 sati. Bogoslužje je predvodio fra Tomislav Pervan.

Velika subota, kao što je to u Crkvi običaj od najstarijih vremena, bijaše i u Međugorju dan tihe molitve u crkvi i na prostoru oko crkve te na Podbrdu i Križevcu.

Obredi vazmenoga bdijenja, koje je predvodio fra Miljenko Šteko, počeli su u 20 sati. Svete Mise na Uskrs slavljene su na brojnim jezicima, a na hrvatskome u 7, 8, 11 i 18 sati. (Snimio Foto Dani)

Statistike za ožujak 2013.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 102 500
Broj svećenika koncelebranata: 1577
(50 dnevno)

Održan 20. međunarodni susret organizatora hodočašća, voditelja centara mira i međugorskih molitvenih i karitativnih skupina

U Međugorju je od 3. do 7. ožujka održan 20. međunarodni susret voditelja centara mira i međugorskih molitvenih i karitativnih skupina. Tema susreta bila je „Umnoži nam vjeru“ (Lk 17,5), a predavači su bili fra Ivan Dugandžić, fra Danimir Pezer i fra Mario Cifrak, dok je koordinator bio fra Danko Perutina.

Oko tri stotine i dvadeset sudionika, a znatan broj među njima sudjeluje prvi puta na ovakvom susretu, ta su četiri dana uz predavanja imali prigodu zajednički moliti, meditirati i razmatrati poruku Kraljice Mira. Tijekom susreta sudionici su redovito sudjelovali u večernjem molitveno-liturgijskom programu u župnoj crkvi te zajednički molili na Križevcu i Podbrdu.

Svjedočanstva sudionika

Hubert Liebherr iz Njemačke: „Preko Međugorja dobio sam mnoge blagoslove neba. Svaki dan, premda je to prilično teško, pokušavam promijeniti svoj život. Od te davne 1987. dolazim redovito i dovođim skupine hodočasnika iz južne Njemačke, iz Stuttgarta i Münchena. Godišnje dovedem od osamsto do tisuću hodočasnika. Seminar nam pomaže u ostvarivanju dobrih odnosa s me-

đugorskom župom i s franjevcima. Oni nam ukazuju na što trebamo pripaziti kad dovedimo hodočasnike, čime obogaćujemo svoj život. Najveći dar koji možete dobiti od Međugorja jest da shvatite da postoji Bog i da postoji vječnost. Hodočasnike ne dovode vodiči, njih najprije dotakne nebo. Moje je iskustvo da dolazi sve više ljudi, znatan broj među njima prvi puta. Svaki put kad dovedim skupinu upitam komu je to prvo hodočašće i uvijek se javi njih oko 30 do 40 posto. To je očit znak da se Gospa još nije umorila tražeći nove hodočasnike koji će doći i posjetiti njezino mjesto.“

Stanislaw Kania, svećenik pijarist iz Krakowa: „Živim u Krakowu, u Poljskoj, tisuću kilometara udaljen od Međugorja. Otkad sam prije tridesetak godina prvi puta došao u Međugorje, ta mi udaljenost ne čini nikakvu poteškoću jer hodočastiti Mariji, Isusovoj majci, znači putovati kući. Nemoguće je kazati koliko sam hodočasnika pratio u ovo mjesto, no znam da je svaki od njih postajao bolja osoba i bolji vjernik. Nekoliko dana prije ovoga susreta hodočastio sam na *Radost zajedništva*, koje je organizirala međugorska župa i još se jedanput osvjedočio u snagu majčinskog poziva. Na susrete orga-

nizatora hodočašća, voditelja centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje dolazim redovito ponajprije naučiti nešto novo, ali i zahvaliti za sve milosti koje primamo od Majke.“

Supružnici Patrizia i Tesoro Savino iz Barija u Italiji. Njihovo iskustvo Međugorja počelo je 1999. „Najprije je došla moja žena koja je ozdravila od srčane bolesti od koje je patila godinama. Premda nisam bio vjernik, njezino iscjeljenje prenijelo se i na mene. U crkvi smo se vjenčali prije dvadeset godina na što sam nevoljko pristao s obzirom da nisam držao do sakramenta braka. Nakon što je njezino iskustvo cijeloj našoj obitelji donijelo blagoslov, počeli su i moji mali koraci s Gospom, a u Međugorje sam i sâm došao nakon dvije godine. To hodočašće za mene je bilo iskustvo dubokog upoznavanja s Kristom koje je promijenilo moj život. Otad sam malim, jako malim koracima počeo hoditi uz Mariju. I ne samo da se promijenio moj život, život naše obitelji, nego smo, a u to nas je preko jednog svećenika uvela Gospa, počeli raditi i s hodočasticima. Danas smo bračni par koji je primio dar vjere i koji svakodnevno traži snagu koja će nas držati u vjeri.“

Godišnje ukazanje Mirjani Dragičević-Soldo

Vidjelica Mirjana Dragičević-Soldo imala je svakodnevno ukazanje od 24. lipnja 1981. do 25. prosinca 1982. Na posljednjem svakodnevnom ukazanju Gospa je, povjerivši joj desetu tajnu, rekla da će joj se ukazivati jedanput godišnje i to 18. ožujka. Tako je i bilo tijekom svih ovih godina. Više tisuća hodočasnika okupilo se na molitvi krunice. Ukazanje je započelo u 13.52 i trajalo do 13.58. Mirjana je primila poruku:

Draga djeco!

Pozivam vas da s potpunim pouzdanjem i radošću blagoslivljate ime Gospodnje i da mu iz dana u dan iz srca zahvaljujete na velikoj ljubavi. Moj vam je Sin preko te ljubavi, koju je križem pokazao, dao mogućnost da vam sve bude oprošteno, da se ne morate sramiti, skrivati i iz straha ne otvarati vrata svoga srca mome Sinu. Naprotiv, djeco moja, pomirite se s nebeskim Ocem da biste mogli zavoljeti sami sebe kao što vas moj Sin voli. Kada zavolite sami sebe, voljet ćete i druge ljude, vidjet ćete u njima moga Sina i prepoznati veličinu njegove ljubavi. Živite u vjeri! Moj vas Sin preko mene priprema za djela koja želi učiniti preko vas, preko kojih se želi proslaviti. Zahvaljujte mu! Posebno mu zahvaljujte na pastirima, na vašim posrednicima u pomirenju s nebeskim Ocem. Ja zahvaljujem vama, svojoj djeci. Hvala vam!

Duhovna obnova

U srijedu 6. ožujka u Majčinu selu u Bijakovičima održana je redovita mjesečna provincijska duhovna obnova na kojoj su, uključujući novake i postulante, sudjelovala 54 subrata.

Predvoditelj duhovne obnove bio je fra Ivan Dugandžić. Nakon molitve srednjega časa u 10 sati nazočne je pozdravio međugorski župnik fra Marinko Šakota. Tema fra Ivanova promišljanja bila je „Gospodine, umnoži nam vjeru!“ (Lk 17,5). Predavač je tumačio pojam vjere u *Starom* i *Novom zavjetu*, kao i shvaćanje vjere u suvremenom dobu s osvrtom na posljednja dva crkvena sabora. „Danas se“, naglasio je predavač, „događa kriza vjere, ali ta se kriza očituje koliko u nejasnu i pomiješanu shvaćanju što vjera uistinu jest, toliko još više u krizi svjedočenja. Naime, ima mnogo kršćana i mno-

go katolika, ali je malo istinskih vjernika svjedoka.“

Nakon predavanja uslijedila je kratka diskusija. Sudionici su imali prigodu za isповijed nakon čega je uslijedilo misno slavlje koje je predvodio provincijal fra Ivan Sesar u koncelebraciji s 35 svećenika. Propovijedao je fra Ivan Dugandžić o temi dnevnih liturgijskih čitanja. Glazbom i pjesmom misno su slavlje pratili novaci i postulanti pod ravnanjem fra Stanka Mabića ml., meštra postulanata.

Na kraju misnog slavlja provincijal je zahvalio predvoditelju obnove te domaćinima: međugorskom župniku fra Marinku i fra Svetozaru Kraljeviću, ravnatelju Majčina sela, koji uvijek srdačno dočeka braću i rado otvori vrata Majčina sela za sva provincijska okupljanja i potrebe.

Akcija čišćenja Podbrda i Križevca

Koncem veljače i početkom ožujka mještani međugorske župe pristupili su jednostavnoj akciji čišćenja Podbrda i Križevca. Ne samo da su uklanjali novonaraslu draču i ostalo raslinje koje smeta pri uzlasku

i silasku s brda nego su pokupili i različite otpatke koje iza sebe ostavljaju nepažljivi hodočasnici: vrećice, prazne konzerve, papiriće, opuške...

Brda su nam darovana i molimo sve koji ih posjećuju da ih čuvaju čistoćom.

Zahvalan sam Bogu i Gospi na ozdravljenju

Međugorski župljanin 1996. ozdravio od karcinoma s metastazama

U skoro nakon ukazanja Kraljice Mira u Podbrdu pojedinci su posvjedočili da su ozdravili na čudesan način. Među prvima je bio Jozo Vasilj Čaće kojemu se vid vratio nakon što se umio u vodi u koju je stavio bilje i zemlju s Podbrda.

U ljeto 1981. ozdravljenje svoga djeteta Danijela Šetke posvjedočili su njegovi roditelji. A nakon toga, sve do danas, prijavljivani su slučajevi čudesnih ozdravljenja po zagovoru Kraljice Mira – od karcinoma, multiple skleroze, nepokretnosti, sljepila i mnogih drugih bolesti. O znatnom broju tih slučajeva postoji iscrpna liječnička dokumentacija, kao što postoji i dokumentacija o bolesti i ozdravljenju Joze Vasilja iz Međugorja čije svjedočanstvo donosimo.

Svjedočanstvo Joze Vasilja

Rođen sam 1953. godine u Međugorju u katoličkoj obitelji i vjerski odgojen. Nakon osnovne završio sam ugostiteljsku školu i radio u više poduzeća. Kad se Gospa ukazala, povjerovao sam da je to dar našemu kraju, a kasnije sam sve bolje shvaćao da je riječ o daru cijelom svijetu. Oženio sam se i imam dvoje djece. Hvala Bogu, već imam i unuke. Redovito sam išao na sv. Misu nedjeljom i blagdanima, a otkako se Gospa ukazala obiteljski sam išao i na molitvu krunice te večernju sv. Misu, što ne držim nečim izvanrednim jer su se i ostali sumješteni odazivali Gospinu pozivu.

Bolest i dijagnoza

U Domovinskom ratu, kao i ostali mladići i mlađi ljudi, izvršavao sam svoje obveze sve dok 1995. nisam počeo osjećati bolest. Počeo sam gubiti snagu i mršavjeti, a onda su počele snažne glavobolje koje danima nisu prolazile. Išao sam k liječniku, pogotovo potkraj 1995. kada su bolovi postajali nesnosni i kad sam počeo osjećati poteškoće s disanjem. Događalo se da nisam mogao govoriti, a onda sam se jedanput i onesvijestio, što je bio signal da moram poći na temeljite liječničke pretrage.

Liječnici iz Čitluka, kojima zahvaljujem na velikoj brizi, uputili su me na CT snimku glave, a najbliži grad u kojemu sam to mogao učiniti bio je Split. Zahvaljujući susretljivosti

liječnika, nisam morao čekati, a nalaz je pokazao najgoru moguću dijagnozu: karcinom pluća s metastazama na mozgu. Kako sam bio iscrpljen, a svi su dijagnozu od mene krišli, liječnik je mojoj supruzi kazao: – Medicina je ovdje nemoćna, može pomoći jedino vaša Međugorska Gospa. Tako se zove, a Gospa je majka cijeloga svijeta.

Također je rekao da je kojim slučajem riječ o njemu, ne bi ništa ni pokušavao jer mi ostaje tek oko tri mjeseca života. Iza toga je preporučio pregled u bolnici u Zagrebu. Moram naglasiti da taj liječnik, vidjevši da imam malu djecu, uopće nije htio naplatiti ni pregled ni snimanje glave.

U Zagreb sam otišao 3. siječnja 1996. i u bolnici na Jordanovcu ostao dvadeset dana, do 23. siječnja. Dijagnoza je bila takva da se osoblje čudilo kako sam mogu hodati pa su mi nudili nosila. Nakon pregleda i snimanja dijagnoza iz Splita je potvrđena: karcinom pluća s metastazama na mozgu. Liječnici su također rekli da je nemoguća operacija, ali su propisali kemoterapiju i zračenje.

Kad su naši prijatelji hodočasnici iz Austrije saznali za moju tešku bolest, tražili su da im pošaljemo nalaze kako bi pokušali organizirati liječenje na nekoj klinici u Beču. No, i tamo su liječnici potvrdili da je bolest

toliko uznapredovala i da je, na žalost, nemoguće išta učiniti.

Svakodnevno sam imao povišenu tjelesnu temperaturu

Nakon što sam otpušten iz bolnice, više sam puta išao na kemoterapiju i zračenje u Zagreb gotovo i nesvjestan što se događa. Ni moji u obitelji, a ni liječnici, nisu mi govorili u kakvu sam stanju. Bio sam bez apetita, sama kost i koža, a svakodnevno sam imao visoku temperaturu koju nikakvim lijekovima nisam uspijevaio sniziti.

Usprkos takvu stanju molio sam svakodnevno kao što sam uvijek i molio, no moram kazati da nisam osjećao strah od smrti. Jedino što sam pomišljao i ponekad govorio bilo je: – Bože, hvala ti na svemu! Uzmi me, ali daj da barem dočekam da moja djeca dođu do kruha.

Žena, djeca i prijatelji posebno su molili za moje zdravlje. Te godine kad je bolest otkrivena, svi su moji vršili strogi post, samo o kruhu i vodi. Takav se post u našim starinama nazivao *žežinjanje*.

Ozdravljenje na obljetnicu Gospina ukazanja

Promjena se dogodila na obljetnicu ukazanja Kraljice Mira 1996. Toga dana osjetio sam da sam gladan i zamolio suprugu Bojku da mi za ručak skuha hrenovke. Znajuci koliko jedem, donijela je jednu hrenovku i komadić kruha, na što sam joj rekao da donese još i, također, veliku čašu soka. Sve sam slatko pojeo i popio („Kao za petnaest dana“, napominje Jozina supruga Bojka). Toga sam dana, također, osjetio da više nemam ni povišenu temperaturu, što se mjerenjem i pokazalo: iznosila je 36,5 stupnjeva!

To je bila naša najljepša obljetnica Gospinih ukazanja! Svi smo molili i zahvaljivali dragom Bogu i Gospi na ozdravljenju. To je bilo njihovo djelo. Premda je prošlo toliko godina, svaki dan zahvaljujemo. Obitelj je još žarče i dalje nastavila postiti i moliti.

Nakon toga otišao sam na pregled u Zagreb. Možete li zamisliti iznenađenje koje su liječnici doživjeli: pokazalo se da se bolest potpuno povukla! Zahvalan sam Bogu i Gospi, a također i liječnicima u Čitluku, Splitu i Zagrebu. Kad sam se oporavio, nastavio sam raditi, a prošle sam godine umirovljen.

Ti si Petar – Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju

Crkva je barka koja se ljulja na valovima, ali i stijena o koju se valovi lome

Lidija Paris

Simon (Šimun), sin Jonin, rodom iz Betsaide u Galileji, bio je ribar na Genzaretskom jezeru (Mt 4,18). Bio je oženjen i živio u Kafarnaumu. Primio je Isusa u svoju kuću. Jedini je od apostola kojemu je Isus promijenio ime (Mk 3,16; Lk 6,14; Iv 1,42): nazvao ga je *kefa*, što na aramejskom znači *stijena*. Prevedeno na grčki, to je *petros* od čega nam dolazi ime Petar. Kakav je Petar čovjek?

U početku svojega javnog života, kada je želio govoriti okupljenom narodu, Isus je izabrao upravo Petrovu barku da bi iz nje naučavao, a onda mu naložio da baci mreže u vrijeme kada to nijedan ribar ne će učiniti. Nakon što je čuo Isusov nauk, Petar je učinio kako je Isus rekao iako je to bilo u potpunosti oprječnosti s njegovim ribarskim iskustvom. Nakon čudesna ribolova, nakon tog prvoga iskustva Isusove nadnaravne snage i vlastite ljudske slabosti, Petar postaje Isusovim uče-

nikom. Najprije pada na koljena i u strahopoštovanju moli Isusa da se udalji od njega jer je grješnik (Lk 5,8), a onda kreće za njim (Mt 4,18; Mk 1,16-20; Lk 5,1-11; Iv 1,35). Petar ima povjerenja, Petar je ponizan.

Poslije Isusova preobraženja na gori Tabor Petar je smatrao da bi bilo dobro tamo zauvijek ostati, čak i sagraditi sjenice (Mt 17,4; Mk 9,5; Lk 9,33). Kod posljednje večere Isusu najprije nije htio dopustiti da mu opere noge, a onda je htio da mu opere i ruke i glavu (Iv 13,6-9). On je Isusa pokušao odvratiti od pristajanja na muku (Mt 16,22; Mk 8,32); on je povukao mač da bi obranio Isusa (Iv 18,10); on se smatrao dovoljno jakim da ostane uz Isusa ako ga i svi drugi izdaju (Mt 26,33; Mk 14,29). Rekao je da je za to spreman čak i umrijeti (Mt 26,35; Iv 13,37), a upravo ga je on zaničevao (Mt 26,69.73; Mk 14,67; Lk 22,58; Iv 17,25). Poslije Isusova raspeća Petar je bio tako obeshrabren da se htio

Međugorski vidioci tvrde da je u jednom ukazanju Gospa plačući rekla: „Zaboravili ste Bibliju!“ Listajmo zajedno Stari i Novi zavjet kako bismo upoznali Oca, Sina i Duha Svetoga!

vratiti ribarenju (Iv 21,2). Petar je prepun oduševljenja, ali je i brzoplet.

Kada Novi zavjet spominje apostole, Petra uvijek navodi na prvome mjestu (Mk 3,16; Dj 1,13). Petar je često uzimao riječ i ljudi su se među svim apostolima obraćali upravo njemu (Mt 15,15), njemu su postavljali pitanja o Isusu (Mt 17,24), on je Isusu postavljao pitanja kada apostoli nešto nisu razumjeli (Mt 18,21; Mk 11,21; Mk 13,3; Lk 12,41; Iv 13,24; Iv 13,36; Iv 21,21), on je govorio u ime apostola (Mt 19,27; Mk 10,28; Lk 8,45; Lk 18,28; Iv 6,68). Petar je jedini koji je poput Isusa hodao po vodi (Mt 14,28), on u ime svih apostola ispovijeda vjeru i prepoznaje Isusa kao Sina živoga Boga (Mt 16,16; Mk 8,29; Lk 9,20).

Nakon uskrsnuća anđeo je poručio ženama neka kažu dvanaestorici, napose Petru, da ih Isus čeka u Galileji (Mk 16,7). Marija Magdalena reče Petru da je vidjela prazan grob (Iv 20,2) a Petar je bio prvi od dvanaestorice koji je i sam došao na grob (Lk 24,12; Iv 20,6). Kada se Isus poslije uskrsnuća ukazao učenicima, Petar se prvi bacio u vodu da bi došao do njega (Iv 21,11). Toga je dana izvukao mreže prepune riba kao onoga dana kada je bio pozvan (Iv 21,11). Poslije Isusova uzašašća Petar je na čelu kada su se učenici s Marijom povukli na molitvu u gornju odaju (Dj 1,13); Petar je prvi počeo propovijedati (Dj 1,15); Petar je prvi među dvanaestoricom.

Na njemu – oduševljenu, spontanu, iskrenu, temperamentnu, posve ljudskom i nesavršenom – Isus je sagradio svoju Crkvu (Mt 16,18; Iv 21,15), ali po cijenu mučeništva (Iv 21,19). Crkva je barka koja se ljulja na valovima, ali i stijena o koju se valovi lome. „Kada se stvori pravo prijateljstvo s Bogom, nikakva ga oluja ne može uništiti“, kaže poruka od 25. lipnja 1997.

Crkva zlatnih zidova

Dana 1. ožujka 2013. u 85. godini života u Ljubljani je umrla Maja Zalar, hodočasnica i organizatorica hodočašća iz Slovenije. U Međugorje je prvi puta hodočastila 1984. i to na nagovor svojih prijatelja.

Došla je nevoljko, više da ju prestanu nagovarati nego što je očekivala da će stogod doživjeti u mjestu o kojemu je čitala u novinama. Nakon pet mjeseci došla je ponovno. Ovaj put ju nitko nije trebao nagovarati. I nastavila je dolaziti punih dvadeset devet godina ne osjećajući teret ni visokih godina ni tisuća prijeđenih kilometara. Dapače, potpuno se stavila u Gospinu službu: organizirala je međugorsku molitvenu skupinu, pokrenula časopis *Mir – Odmev Međugorja*, objavljivala knjige, dovela oko devedeset tisuća hodočasnika... Donosimo dijelove nje-

zina svjedočanstva o susretima s mjestom u kojemu je „zrak natopljen milošću“, kako je o međugorskoj župi često govorila.

– Pođite, draga prijateljice, u Međugorje – savjetovala su me prijateljice i kolegice, ali ih nisam htjela čuti. Zašto ići? Svoga toliko ljubljenoga supruga ne ću dobiti natrag, a što ću bez njega? Ako mi se ide Gospi, otići ću u naše slovensko nacionalno svetište Majke Božje u Brezju, kojoj sam s brižnim roditeljima i braćom toliko puta hodočastila.

Svojoj boli zaista nisam vidjela kraja. Bilo je rano jutro kada sam 1984. otišla od kuće u zimu, u mokar snijeg koji je neprekidno pa-

Hodočasnici s kojima sam godinama dolazila u to drago mjesto bili su mi Božji dar. U crkvi, na Križevcu i Podbrdu nikada nisam tražila nikakav vanjski znak jer Bog liječi iznutra. To sam toliko puta iskusila na sebi, na svojim bližnjima i na mnoštvu onih s kojima sam hodočastila. Najveći plodovi Gospina ukazanja za mene su obraćenje i praštanje.

dao i otežavao put do autobusa koji je u pet sati polazio za Međugorje. Moj crni kaput, crna kapa i crne cipele nisu se primjećivali u tami jutra kroz koje sam nosila i tamu svoga srca.

„Svađanje“ s Bogom

U autobusu sam htjela biti sama jer sam odlučila da ako već idem u međugorsku crkvu, ako hodočastim, hoću da smo sva tri dana nas troje sami – Gospa, moj suprug i ja. I nitko nas ne će smetati, nitko me ne će savjetovati kamo ići, što čitati, što činiti.

Niz autobusna su se stakla slijevali tanki mlazovi vode, a meni je bilo svejedno. Kad smo stigli u Međugorje padala je kiša, vani je bila tama, a tama je bila i u mojoj duši. Ušli smo u osvjetljenu crkvu. Krunica, meni jako draga zbog mnogih uspomena, već se počela moliti. Osjećala sam se kao da me zidovi crkve pritišću. Zidovi su bili obojeni zlatom. Razmišljala sam kako je lijepo što župljani toliko vole svoju crkvu. I pravo je to! Kako je lijep Božji hram: zlato na zidovima podudaralo se s onim više od zlata vrijednim, s pretvorbom na oltaru u sv. Misi.

Bio je kraj molitvenog programa i iz crkve smo pošli u vanjsku tamu. No, ona nije bila kao ona kod moje kuće! Bila je kao velik, širok travnjak s cvijećem iz kojeg je zračio

samo mir, mir, mir... Taj je mir lagano prodirao i u moju nutrinu.

Crkva je preuzimala moju bol

Prošlo je nekoliko mjeseci i nitko me više nije trebao zvati u Međugorje. Poziv sam osjećala u svojoj duši pa sam pronašla gospođu koja vodi hodočašća i s njome se dogovorila. Ona prava fizička bol zbog gubitka supruga nije se više javljala tako često. Radovala sam se i jedva čekala da opet budemo skupa, samo nas troje: Gospa, moj suprug i ja. Jedva sam čekala da opet vidim kako su ljudi iz ljubavi prema Gospi pozlatili sve zidove njezine crkve.

Na žalost, kod sljedećeg dolaska zidovi su bili samo žuti. Čudilo me što je boja promijenjena jer pri prvom dolasku nisam primijetila da bi crkvu trebalo bojiti. Pitala sam domaćina kod kojega smo spavali zašto su skinuli zlato sa zidova u međugorskoj crkvi.

– Kakvo zlato? – iznenađeno su upitali naši domaćini. – Ono koje je bilo prije pet mjeseci – rekoh. – Ništa ne znamo! Zidovi su uvijek bili takvi kakvi su sada – odgovorili su. Sada više ništa nisam razumjela. Moralo je proći još neko vrijeme da bih saznala da je crkva posvećena sv. Jakovu, da je ono zlato htjelo ostati u mome srcu i da je ona polako preuzimala moju bol.

Trpljenje i bolest kao darovi

Prošlo je sedam-osam godina, bili smo u posjetu crkvi u Tihaljini. Kad sam stajala ispred Gospina kipa i molila, odjednom sam čula: – Hvala, Isuse, što si mi povjerio ovo trpljenje!

To nikako nije bila moja misao, ali je došla iz mene. Začudila sam se i okrenula glavu da možda netko drugi iza mene nije izgovorio te riječi, no nije bilo nikoga. Tako se u meni rodilo novo poglavlje: Bog znađe komu daje trpljenje. Bog je znao da će mi biti teško, jako teško, ali je isto tako znao da ne ću klonuti u vjeri. Otad sam na trpljenje počela gledati onako kako nam je to Vicka ponovila stotinu puta: – Kada biste znali koliko vrijedi darovana bolest ili darovano trpljenje, molili biste za njih.

Međugorski je mir polako ulazio u me. Snažna bol, koju sam osjećala godinama, polako je nestajala, a ja sam htjela što češće biti s Kraljicom Mira. Hodočasnici s kojima sam godinama dolazila u to drago mjesto bili su mi Božji dar. U crkvi, na Križevcu i Podbrdu nikada nisam tražila nikakav vanjski znak jer Bog liječi iznutra. To sam toliko puta iskusila na sebi, na svojim bližnjima i na mnoštvu onih s kojima sam hodočastila. Najveći plodovi Gospina ukazanja za mene su obraćenje i praštanje.

Snimila Lidija Paris

Gospine poruke o vjeri

Draga djeco! Danas vas na poseban način pozivam da uzmete u ruke križ i da promatrate rane Isusove. Tražite od Isusa da ozdravi vaše rane koje ste, draga djeco, tijekom života zadobili zbog svojega grijeha ili grijeha svojih roditelja. Samo tako ćete, draga djeco, shvatiti da je svijetu potrebno ozdravljenje vjere u Boga Stvoritelja. Isusovom mukom i smrću na križu shvatit ćete da samo molitvom možete i vi postati pravi apostoli vjere kada u jednostavnosti i molitvi živite vjeru koja je dar. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu!

25. ožujka 1997.

Draga djeco! Danas vas pozivam da shvatite svoj kršćanski poziv. Dječice, ja sam vas vodila i vodim kroz ovo vrijeme milosti da postanete svjesni svoga kršćanskog poziva. Sveti mučenici umirali su svjedočeći: - Ja sam kršćanin i Boga ljubim iznad svega!

Dječice, i danas vas pozivam da se radujete i budete radosni kršćani, odgovorni i svjesni kako vas je Bog pozvao da na poseban način budete radosno ispružene ruke prema onima koji ne vjeruju i da svojim primjerom života dobiju vjeru i ljubav prema Bogu. Zato molite, molite, molite da se vaše srce otvori i bude osjetljivo za Božju riječ. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.

25. studenoga 1997.

Draga djeco! I danas sam s vama i sve vas iznova pozivam da mi se približite svojim molitvama. Na poseban vas način pozivam na odricanje u ovo vrijeme milosti. Dječice, razmišljajte i živite po svojim malim žrtvama Isusovu muku i smrt za svakoga od vas. Samo ako se približite Isusu, shvatit ćete neizmjernu ljubav koju ima za svakoga od vas. Molitvom i svojim odricanjem postat ćete otvoreniji daru vjere i ljubavi prema Crkvi i ljudima koji su oko vas. Ja vas ljubim i blagoslivljam. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.

25. veljače 1998.

Draga djeco! Danas vas pozivam da postanete moji svjedoci živeći u vjeri svojih otaca. Dječice, tražite znakove i poruke, a ne vidite da vas Bog poziva svakim jutarnjim izlaskom Sunca da se obratite i vratite na put istine i spasenja. Puno govorite, dječice, a malo radite na svom obraćenju. Zato, obraćajte se i počnite živjeti moje poruke ne riječima, nego životom i tako ćete, dječice, imati snage da se odlučite za istinito obraćenje srca. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.

25. rujna 1998.

Pokret molitve za ozdravljenje čovječanstva

U kolovozu će se u Svetoj Zemlji održati molitveni susret vjernika iz cijeloga svijeta, na kojemu će se ponajprije moliti za ozdravljenje čovječanstva. Idejni pokretač pothvata su laici, a duhovni voditelj je belgijski nadbiskup mons. Andre Joseph Leonard.

mons. André Joseph Léonard

Prorok Jeremija je govorio da je „ljudsko srce podmuklije od svega“ (Jr 17, 9). Što bismo mogli reći danas, suočeni s tolikim prijetnjama koje su se nadvile nad čovječanstvo i svijet? Istina je, čovječanstvo je bolesno i potrebno mu je obraćenje. Nama je potrebno obraćenje. Svima. Učinilo mi se, u suradnji sa skupinom iskreno motiviranih laika, da je od žurne važnosti pokrenuti molitveni pokret za obnovu u vjeri radi iscjeljenja ljudskoga srca i čovječanstva, odnosno međunarodni ekumenski pokret koji bi ujedinio kršćane različitih denominacija.

Uvjereni da nas samo Gospodin može spasiti iz ponora i vratiti nam nadu i nadahnuti pretposljednijim retkom Biblije „Dođi, Gospodine Isuse!“ (Otk 22,20), pokret smo nazvali Maranatha, što na aramejskom, Isusovu jeziku, znači "Dođi, Gospodine!"

Za uspjeh ovog pothvata predlažemo deveticu i molitvu krunice posebno namijenjenu toj svrsi. No, prije svega, organiziramo prvo veliko međunarodno hodočašće u Svetu Zemlju u kolovozu 2013., istinsko hodočašće molitve, obraćenja i bratstva, u kojem ćemo obilaziti sveta mjesta na kojima je Isus omogućio naše rođenje. To će također biti i naš način pružanja potpore kršćanskoj braći iz Svete Zemlje. S nekoliko biskupa, svećenika i mnoštvom hodočasnika osobno ću sudjelovati u tom velikom pokretu molitve, obraćenja i solidarnosti. Dobrodošli! Uvjeren sam da ne ćete požaliti.

Ideja mi je došla zajedno s jednom gospodom hrvatskoga podrijetla koja puno radi u Međugorju. Međugorje je danas iznimno važno mjesto molitve. Crkva se još nije očitovala o istinitosti, o naravi ukazanja u Međugorju, ali joj je jasno da je riječ o mjestu u kojem se događaju mnoge stvari, u kojem Gospa toliko radi na ljudskom srcu da tamo ljudi doživljavaju duhovno ozdravljenje, da tamo mladi otkrivaju vjeru, svoj poziv, da mladi otkrivaju vrijednost posta, da ljudi otkrivaju sakrament oprosta i pomirenja, vrijednost obiteljske molitve. Dakle, riječ je o

mjestu milosti koje je na neki način nastavak Fatime. I Fatima i Međugorje već su dobili ozračje koje u teologiji nazivamo eshatološkim, što u stručnom smislu označava ono što se odnosi na konac ljudske povijesti.

Molimo zajedno za iscjeljenje

U svim povijesnim razdobljima čovječanstvu se činilo da proživljava posebno teška vremena. Ne treba stoga donositi ishitren zaključak da je naše doba pretjerano dramatično. No, možda ipak postoji razlog zbog kojeg smo u kušnji da svoje vrijeme procijenimo iznimno pogibeljnim.

Nikada do sada čovjek nije naneo toliko štete planetu Zemlji. Nikada se nije toliko prijetilo temeljnim izvorima ljudskoga života: preko sveopćeg sprječavanja začeca, učestale sterilizacije, dobrovoljne ili nametnute, te banalizacije pobačaja. Čak se i umijeće skrbi za ljudski život te mogućeg izlječenja njegovih slabosti u nekim područjima pretvorilo u umijeće njegova nekažnjena uništavanja.

Nikada, barem ne na Zapadu, obitelj, ta temeljna stanica društva, nije bila u ovolikoj mjeri potkopavana u pravnom i kulturološkom smislu preko neodgovornih zakona primjenom kojih, primjerice, razvod postaje pristupačan u jednoj sekundi, a brakom se

proglašavaju zajednice koje nikako ne zaslužuju taj naziv.

Unatoč iznimnim ostvarenjima na socijalnom planu, kao što je uspostava zakonodavstva kojim se štiti rad i organizira solidarnost na području brige za zdravlje te brojnim drugim oblicima skrbi za nemoćne, svjedoci smo rasplamsavanja divljeg i nemilosrdnog kapitalizma. S tjeskobom možemo ustanoviti nemoć politike pred trijumfom burzovnih i finansijskih špekulacija. Grješno prezaduživanje brojnih država gura nas na rub monetarnog, finansijskog, a potom i gospodarskog ponora koji prijete da će progutati one najsiromašnije. Za to se vrijeme milijuni muškaraca i žena, posebice mladih, prepuštaju okovima alkohola, droge i pornografije, triju sablažnjivo plodonosnih tržišta koja znalački organiziraju trgovci opsjena. A da pritom i ne spominjemo opće zatupljivanje čitavih skupina glazbom bez srca, melodije i značenja, koja se svodi na primitivnu i bučnu ritmiku. Praznina se u duši, postavši ponorom, očajnički pokušava ispuniti užasnutim bijegom prema naprijed, koji u tom obliku vrlo često vodi u samoubojstvo.

Čak i potraga za duhovnošću, sama po sebi pohvalna, prečesto skreće u ispraznu mistiku, u štovanje maglovitih božanstava u kojima se rasipa osobni sjaj ljudske duše. Tu gubimo onaj rijetki biser svoga života, a da ga ne uspijevamo opet pronaći u nekoj istini čija je cijena previsoka.

Unatoč činjenici da je ekumenizam postao stup nade, čak i zapadne kršćanske Crkve često gube svoju dušu. Sol je obljutavila i ne znamo više kakvom bismo joj varkom mogli povratiti okus. Iz brige za lažnu otvorenost širom smo rastvorili vrata i prozore u toj mjeri da se miris evanđelja naprosto rasuo, izgubio. Sveta tradicija Isusovih apostola prokockana je u korist ideologija bez budućnosti. Liturgija se razvodnila u mjeri u kojoj zajednice, prilagođavajući se smiješnim svećeničkim hirovima, svetkuju vlastitu osrednjost namjesto slavu Boga i Krista.

Prema strašnim Isusovim riječima biseri su bačeni pred svinje dok prevareni kršća-

ni tapkaju u mraku u nemogućnosti da upoznaju blago za koje su mučenici prolijevali svoju krv.

Razlozi za nadu

No, tu gdje nas zaskače stotinu razloga za očaj, uz uskrslog Isusa pronalazimo tisuću razloga za nadu, više no ikada.

Taj koji je ponio svu okrutnost ljudskoga postojanja, koji je prošao kroz sve naše tjesnace, uključujući i smrt, kroz svoje blaženo uskrsnuće poručuje: „Ne boj se! Ja sam Prvi, i Posljednji, i Živi! Onaj koji živi! Bijaš mrtav, ali, evo, živim u svu vječnost i imam ključeve Smrti i Hada.“ (Otk 1, 17-18) On poznaje naše strahove, njega čujemo u srcu: „U svijetu imate muku. Ali, ohrabrite se: ja sam pobijedio svijet!“ (Iv 16, 33) A prije no što nas je napustio na dan uskrsnuća, ne ostavljajući nas siročićima, tješio nas je: „Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.“ (Mt 28, 20)

Bi li Isus čovječanstvo prepustio njegovoj sudbini? Nikada! Zar onaj koji je tijekom svoga zemaljskog života ozdravio toliko bolesnih i odriješio toliko grješnika, onaj koji je nebrogeno puta ponovio da će svaka molitva koja se moli ustrajno i u vjeri biti uslišana, ne će čuti naša preklinjanja za iscjeljenje čovječanstva? Zasiurno ih čuje i želi ih uslišati. Ne vapimo kako bi osjetio naš strah – njegovo je probodeno srce neusporedivo ranjivije od našega! Ne molimo kako bismo ga obavijestili o svojim patnjama – on ih poznaje bolje od nas i podnio ih je prije nas u svome strahu i agoniji te na križu, napušten od ljudi i čak, očito je, od Boga, Oca svoga. A to što traži da molimo ustrajno i strpljivo, nije zbog toga što je postao gluh tijekom stoljeća nego zato što nama, jadnim nevjernicima, treba vremena, puno vremena, kako bismo napokon povjerali u svemoć molitve. „Ali, hoće li Sin Čovječji, kada dođe, zateći vjeru na zemlji?“ (Lk 18, 8)

A to što se Gospa toliko puta ukazuje čovječanstvu obraćajući nam se s toliko brižnosti, toliko majčinske upornosti, neumorno nam ukazujući na životnu bitnost molitve, nije zbog toga što se tamo gore dosađuje, pa je zbog nebeske dokolice postala brbljiva ili čan-grizava, nego zbog toga što je potpuno predana borbi Krista i Crkve protiv Zmaja (usp. Otk 12) te nas snažno želi pridobiti u svom velikom posredovanju za spas svijeta.

Dakle, pristanimo, molimo sa žarom i potpunim povjerenjem za obraćenje i ozdravljenje cijeloga čovječanstva! Ne budimo razočarani! Jer, „što god moleći pitate, vjerujte da ste to već primili, i primit ćete.“ (Vidi Mk 11, 24 i puno drugih odlomaka: Mt 7,7.11; 18,19; 21,22; Lk 18,6-8; Iv 11,42; 15,7; 16,14).

Prevela Sabrina Čović

Važno je moliti za svijet jer je bolestan

Na susretu u Svetoj Zemlji sudjelovat će i vidjelica Vicka Ivanković-Mijatović. O tome je s njome razgovarala Sabrina Čović.

Vicka, s oduševljenjem si prihvatila prijedlog da se pridruži pokretu Maranatha koji pokreće mons. Léonard, nadbiskup Bruxellesa. Zašto je bitno sudjelovati na susretu u Svetoj Zemlji?

- Uistinu sam presretna i zahvaljujem nadbiskupu na pozivu. Bitno je i lijepo sudjelovati na tom susretu jer je riječ o pokretu značajnom za čovječanstvo. Ovaj molitveni susret može pomoći svim vjernicima, svima onima koji imaju odgovorne položaje i, još više, našoj Crkvi. Idem na ovaj susret radi naše Crkve, radi ljudi dobre volje. Idem i zato da se čuju Gospine poruke.

S kršćanima iz Svete Zemlje bit će hodočasnicima iz cijeloga svijeta te, također, muslimani i Židovi. Što nam to poručuje?

- Jako je lijepo svima nositi ljubav. Jednom nam je prilikom Gospa rekla da su ljudi ti koji su napravili podjele u vjerama, a ne Bog. Bog je jedan. Svi molimo istoga Boga. Bitno je kako osobno živimo svoju vjeru. Bit će jako lijepo naći se u Svetoj Zemlji u jedinstvu sa svim nacijama i svim narodima prenijeti Gospine poruke i svima reći koliko Gospa ljubi cijeli svijet.

Gospa s vama razgovara hrvatski, ali ponekad moli na aramejskome?

- Da, ponekad Gospa moli na svojem materinskom jeziku, ali s nama uglavnom moli na hrvatskome.

Zašto Sveta Zemlja?

- U njoj je sve počelo: rodila se Gospa, rodio se Isus, dogodila se Kalvarija. Tu su temelji naše vjere.

Što za tebe znači sudjelovati u pokretu molitve za ozdravljenje čovječanstva?

- To je lijep osjećaj. Pozvana sam moliti za bolesnike, tako Gospa želi. Lijepom riječju, pogledom ili srčanim pružanjem ruke možemo drugima pomoći da ozdrave. Bitno je ozdraviti srce jer kad srce ozdravi, onda

ozdravlja i cijelo tijelo. Jako je važno biti ujedinen s bolesnima, moliti za cijeli svijet jer je bolestan.

Kako shvaćaš novu evangelizaciju na koju smo pozvani u Godini vjere?

- Treba prenositi istinu, ljubav i radost. Gospa je jednom prilikom rekla da svijet danas ima sve, ali nema ljubavi. Kad nedostaje ljubavi, nedostaje svega.

Zašto si se odazvala na ovaj poziv?

- Uistinu sam presretna što sam pozvana. S poniznošću i kroz molitvu trebamo biti sretni da nas Bog poziva i da na taj način možemo pomoći drugima. To nije naše, nego Gospodinovo djelo.

Pod križem

Na 16. ožujka 2013. navršilo se 79 godina od gradnje križa na Križevcu. Nekoć mjesto molitve župljana već je desetljećima molitveno zborište vjernika iz cijeloga svijeta.

Ivan Bor

Godinama je korizma bila posebno vrijeme kada su župljani, pojedinačno ili u manjim skupinama, molili kod križa na Križevcu. Žene i djevojke svakoga su se petka s krunicom u ruci zaputile preko oštra kamenja, često bosonoge, ne slijedeći uvijek stazu, između drače, grabovine, klenovine i mlada jasenja te kadulje i vrijeska do vrha na kojemu su župljani izgradili križ. I tu su mogle za svoje u tuđini i kod kuće, za bolesne i nemoćne. A na Veliki petak gotovo da i nije bilo ni žene ni djevojke koja u tišini ne bi otišla na Križevac i na povratku kući, navečer, zajednički s cijelom obitelji izmolila ili, još češće, otpjevala Gospin plač suživljujući se s Majkom Patnicom. Bio je to dan ispunjenja zavjeta. A uvijek se imalo zašto zavjetovati!

Veliki je petak bio vrijeme posebna sabiranja u molitvi, a popodne se nije moglo ni pomisliti na rad u polju, oko kuće ili oko blaga. U zraku se, kao i u svakom srcu, osjećalo tiho, bolno ozračje. Čak su i djeca, koju je ponekad teško smiriti, odustajala od igre i smijeha jer su po svojim znala da se događa nešto ozbiljno.

Hodočašće na Križevac počelo je već godinu dana nakon izgradnje križa, 1935., iste godine kada je župnik fra Bernardin zamolio, a biskup Alojzije i odobrio, da se na Križevcu uz blagdan Uzvišenja sv. Križa u prvu nedjelju iza Male Gospe slavi sv. Misa.

Uz Križevac se u hodu i molitvi svakodnevno časti križ

Župljanima se u molitvi na Križevcu u sve većem i većem broju pridružuju vjernici iz susjednih župa, ali i iz cijeloga svijeta. Na Veliki petak, napose, kolone se vjernika jedva mimoiđu jer prve hodočasničke skupine pristignu već u ranim jutarnjim satima. Nemali broj vjernika, i domaćih i stranih, svoj križni put prođe bosonog ne obazirući se na vrijeme. Ni kiša ni hladnoća ne će ih omesti u ispunjenu zavjeta. Nekoć tek jedva vidljive staze sada su proširene i utabane. Djelo je to vjernih stopala koja već godinama glačaju kamen koji sve više slični kori mladih stabala jasena i klena – rukohvatu pri silasku za kišnih dana.

Uz Križevac se u hodu i molitvi svakodnevno časti križ. Petkom se u zajedničkoj pobožnosti križnoga puta, bez obzira na vrućinu

ili hladnoću, kišu ili snijeg, niz Križevac slijeva rijeka vjernika. Ove se godine 16. ožujka navršilo 79 godina od izgradnje križa, od dana kada su župljani ispred crkve pošli u procesiji moleći Gospin plač i Gospine litanije. Tada je podno križa održana prva sv. Misa i njegov blagoslov. Danas graditelji križa više nisu među živima kao ni oni koji su taj dan pred procesijom nosili zastavu Presveta Srca Isusova. Malo je među živima i onih koji se jasno sjećaju toga vremena, no imamo Gospine riječi: *I križ je bio u Božjem planu kad ste ga gradili... Ovih dana molite pod križem jer od njega dobivate posebne milosti.*

Brdo, koje je dotad nosilo ime po divljem šipku, izgradnjom je križa na dan njegova blagoslova odlukom župnika i župljana dobilo ime Križevac. Graditelji i misari tada nisu mogli ni sanjati da će se oko njega okupljati i sabrano moliti puk sa svih strana svijeta. Gradili su ga s puno odricanja, u vrijeme najveće svjetske gospodarske krize kada je u ovim krajevima bilo veliko imati dovoljno kruha. Vjernička gorljivost učinila je da su ga završili u svega nekoliko tjedana ne štedeći svoja ramena i pleća na kojima se nosio pijesak, daske, željezo, cement, voda i, na koncu, ljubav i vjera!

Klanjanje pred Presvetim

Klanjam ti se, Isuse,
i zahvaljujem ti za ove svete trenutke
kada mogu biti na koljenima uz tebe,
kada mogu tebi govoriti,
tebe gledati, biti s tobom.

Marijo, naša Majko,
hvala ti jer ti si uvijek tu
kada se klanjamo Isusu.
Hvala ti, Marijo,
jer i onda kada šutiš,
ti nam snažno govoriš
da si nam blizu,
da si naša Majka koja nas vodi Isusu.

Isuse, klanjam ti se.
Na poziv tvoje Majke i naše Majke
klanjam ti se.
U klanjanju me ti dodiruješ
na poseban način.
Tvoja prisutnost je prisutnost Neba.

Gospodine Isuse,
hvala ti jer uvijek mogu doći k tebi.
Bio ja vruć ili hladan,
ti me uvijek prihvaćaš.
Ovo klanjanje je prigoda za mene
da me Bog vodi.

Gospodine, predivno te je gledati
u ovoj pokaznici,
a još je divnije
kada moje srce postane pokaznica,
kada tebe nosim u svom srcu
i znam i vjerujem da ti mene nosiš.

S. B.

Snimio: Ferdinando Pérez

Snimila: Lidija Paris

Gospino svetište u Altöttingu

Devedeset kilometara istočno od Münchena nalazi se Altötting, gradić s 12.500 stanovnika. Zanimljiv nam je jer se u njemu nalazi veoma staro i ne samo u Bavarskoj poznato Gospino svetište u koje godišnje hodočasti oko milijun vjernika.

Priredio fra Karlo Lovrić

Hodočašća u Altötting započela su davne 1489. nakon čudesnih događaja koji su privukli iznimnu pozornost vjernika. Izvori govore da je te godine jedan trogodišnji dječak upao u rijeku Mörnbach koja protječe kroz mjesto. Nakon pola sata izvađen je mrtav, a njegova ga je očajna majka odnijela u Gospinu kapelicu i stavila na oltar moleći pred Crnom Gospom da joj se djetetu vrati život. Na golemo iznenađenje, čudo se dogodilo: dijete je oživjelo. Uskoro nakon toga mještani su svjedočili i o drugom čudesnom događaju. Neki seljak iz Altöttinga na kolima je vozio zob kući. Njegov šestogodišnji sinčić, kojega je bio posjeo na upregnuta konja, pao je pod kola i bio teško prignječen, bez nade da će preživjeti. No, zazivi Majci Božjoj uslišani su i dječak je sljedećeg dana bio potpuno zdrav.

Nakon tih događaja mnogi su vjernici počeli dolaziti moliti u kapelicu, a najstarija potvrda iz 1492. bilježi organizirana hodočašća i zavjetne darove. Osim novca, darivana je odjeća, koprane, krzno, lan, žito, mast, sir, jaja, kokoši, sitna i krupna stoka... Zapis svjedoči da su do tog vremena darovana i 24 konja. U toj se godini prikupilo darova u vrijednosti od 12.375 pfeniga što je odgovaralo vrijednosti od 400 konja ili 660 krava. Na letcima je pisalo da je sv. Rupert, bavorski apostol, u kapelici krstio i jednoga bavorskog vojvodu.

Rano vrijeme procvata i reformacija

Nakon mađarskog napada kapelica je ostala neoštećenom što je vjernicima dalo za pravo da vjeruju kako Bog želi da se baš u njoj časti njegova Majka. Već je 1497. dovršena kuća za hodočasnike i toranj, a te je godine tiskana i knjiga Jakoba Issickemera koja izvješćuje o čudesima. U knjizi je, između ostaloga, zabilježen slučaj Hansa Geyera iz Einsingena koji je u kapelicu ušao na štakama, a izašao zdrav.

Budući da je broj hodočasnika stalno rastao, romanska je bazilika ubrzo postala pretijesnom pa je 1499. srušena, a iz zakladnog je novca izgrađena nova i veća. Novu je kapelicu 1511. blagoslovio biskup iz Chiemseea. Majka Božja od Altöttinga postala je utočištem mnogima potrebitima duhovne

okrjepe pa joj je i čuveni njemački humanist Konrad Celtes, u znak zahvalnosti za svoje ozdravljenje, posvetio epigram.

Uskoro nakon prvih čudesnih događaja izgrađena je posebna riznica, a svako je čudo zabilježeno u knjigu čudesa. Osim oživljavanja mrtvih i izlječenja od raznih bolesti, u knjizi se nalaze i imena onih koji su se obratili po zagovoru Crne Gospe. U kapelici su slavljene zavjetne Mise, a mnogi su se vjernici obvezali doživotno činiti nešto iz zahvalnosti prema Majci Božjoj.

Poznato je da se u 16. stoljeću više od stotinu župa i vikarijata obvezalo da će barem jednom godišnje hodočastiti u Altötting, a Landshut je to počeo činiti već 1493. godine. Za čudotvornu Crnu Gospu nisu znali samo bavarski vjernici nego i iz udaljenijih krajeva. U kapelicu, iz koje su dolazile tolike milosti, uskoro su počeli pristizati i hodočasnici iz zapadnog dijela Češke, Austrije pa i Italije.

Međutim, vrijeme reformacije nije bilo naklonjeno hodočašćima, a hodočasnici su se u novonastalim okolnostima teško snalazili. Izloženi vrijeđanjima i uznemiravanjima hodočašća su se znatno smanjila, a s njima i zavjetni prinosi pa je vrijednost darova 1529. spala na desetinu ranijih davanja. Stanje je bilo takvo da 1560. takoreći nije ni bilo hodočasnika.

U znaku protureformacije

Godine 1567., po nalogu vojvode Albrehta V., u Altötting dolazi učen teolog Martin Eisengrein koji nadalje upravlja zakladom. Tri godine nakon toga isusovac Petar Kanizije, drugi apostol Njemačke, u kapelici milosti obavio je istjerivanje đavla koji je opsjeo sobaricu grofice Sybille Fuger. Taj je događaj Eisengrein opisao 1571. u knjizi *Unsere Liebe Frau zu Alten Oetting (Naša Gospa od Altöttinga)*. Iste godine u Altötting je sa svojom suprugom Anom hodočastio i vojvoda Albrecht V. te kapelici darovao oltarski nakit. I njegov je nasljednik Wilhelm V. na sveto mjesto dolazio barem jedanput godišnje. Potonji je, u znak zahvalnosti, koncem 16. stoljeća isusovcima sagradio samostan.

O duhovnom rastu mjesta i povećanju broja hodočasnika govore nam podatci o podijeljenim svetim pričestima: godine 1592. podijeljeno je 400 pričesti, godine 1600. broj pričesti iznosio je 7.600 dočim se 1700. ta brojka popela na sto tisuća.

O snazi svetišta govori i činjenica da je za Tridesetogodišnjeg rata iz zakladnih sredstava kapelice četiri puta davana novčana pozajmica knezu Maksimilijanu I., a tjelesna garda bavarskoga vojskovođe na svojem je stijegu nosila lik Majke Božje od Altöttinga. Godine 1632. zastava je bila izgubljena, a danas se čuva u *Stockholmu* (Švedska). Duhovne po-

Papa Benedikt XVI., koji je rođen je u Marktlu, 11 km udaljenom od Altöttinga, 15. kolovoza 2008. iskazao je posebnu čast svetištu Majke Božje. Papin osobni izaslanik nadbiskup Joachim kardinal Meissner predao je dijecezanskom biskupu u Passau Wilhelmu Schramlu Zlatnu ružu, najveće papinsko odličje. Tisuće vjernika sudjelovalo je u euharistijskom slavlju u bazilici sv. Ane.

trebe vjernika zahtijevale su više pastoralnog osoblja pa je sredinom 17. stoljeća u Altöttingu sagrađen franjevački samostan s crkvom.

Prosvjetiteljstvo i sekularizacija

Duh prosvjetiteljstva krajem 18. stoljeća donio je pad broja hodočasnika, a isusovci su 1773., nakon dokidanja isusovačkog reda, protjerani iz Altöttinga. Samo je propovjednik zaklade Hartmann dugo godina propovijedao protiv praznovjerja, magije, zavaravanja. Godine 1770. još je oko 230 župa hodočastilo Majci Božjoj od Altöttinga, a 1786. njihov je broj smanjen na 160. Duboko zabrinut zbog prilika koje su vladale, papa Pio VI. u Beču se susreo s carem Josipom II. nakon čega je i sam 25. i 26. travnja 1782. boravio u Altöttingu. Sekularizacijski su procesi 1802. ukinuli i djelovanje franjevačkog samostana, a samo godinu dana kasnije ukinuta je i zaklada što znači da su ukinuti i darovi za kapelicu.

Altöttingško svetište kroz 19. i 20. stoljeće

Prva desetljeća 19. stoljeća ipak donose promjene. Naime, 1. svibnja 1827. kralj Ludwig I. uspostavlja novi svećenički institut za hodočašća pa je već te godine organizirano 27 hodočasničkih pohoda, a do 1866. broj se hodočasnika popeo na dvije stotine godišnje.

Od 1841. do 1873. u Altöttingu su djelovali redovnici redemptoristi no i oni su, na temelju zakona o isusovcima koji je usvojio Reichstag, morali napustiti Njemačku jer su bili red sličan isusovačkom. Brigu o prošteništu preuzeli su kapucini, a od 1852. pa sve do svoje smrti sv. Konrad iz Parzhama bio je vratar samostana sv. Ane. Kapucinima je uspelo povećati broj hodočasnika. Primjerice, godine 1863. marijansko altöttingško svetište pohodilo je 81.000 vjernika u 107 hodočasničkih vlakova.

Početkom 20. stoljeća (1910. – 1912.) izgrađena je velika bazilika sv. Ane, dodu-

še bez planiranih tornjeva. Nakon Drugoga svjetskog rata, u duhovno i materijalno razorenoj zemlji, godine 1946. osnovan je pokret Djelo Marijino kojemu je prvotna zadaća bila potpora hodočašća i briga o hodočasnici. Nakon dva stoljeća Altötting je opet posjetio jedan papa: Ivan Pavao II., prigodom svoga dolaska u Njemačku, 19. je studenoga 1980. održao misno slavlje na kojemu se okupilo šezdesetak tisuća vjernika. U drugoj polovici 20. stoljeća značaj hodočašća znatno se promijenio, a pohodi marijanskim svetištima postali su sastavnim dijelom života suvremenih vjernika.

Oblici hodočašća

I danas velik broj hodočasnika pristizje vlakovima koji se dočekuju svečanom pjesmom i molitvom dok crkvena zvona prate povorku od kapelice do bazilike gdje se održava služba Božja. U popodnevnom satima hodočasnici imaju mogućnost za svetu ispovijed, molitvu u kapelici te razgledanje okolice. Uobičajeno je i nošenje križeva oko kapelice uz oproštajne nagovore.

Mnogi hodočasnici u svetište dolaze i iz udaljenijih mjesta, primjerice iz Münchena i Regensburga. Od 1946. organiziraju se pješaka hodočašća za mladež, a 2009. obnovljeno je i hodočašće seljaka.

Poseban je doživljaj svečana noćna procesija sa svijećama. Poslije propovijedi u bazilici hodočasnici idu prema kapelici moleći i pjevajući.

Kao i u mnogim hodočasničkim mjestima diljem svijeta i u Altöttingu se razvila trgovina devocionalijama. Prva trgovina nabožnih predmeta spominje se 1503. Sagrađena tik uz kapelicu dugo je i pripadala upravi kapelice. Od 1853. trgovina je dana u zakup, a 1937. srušena te kasnije opet obnavljana.

Kupovina devocionalija i danas je vrlo popularna. Najomiljeniji su križevi i krunicice kao spomen hodočasnici na njihov posjet svetištu.

Benedikt XVI. u Kapelici milosti

Zlatna ruža

Papa Benedikt XVI., koji je rođen je u Marktlu, 11 km udaljenom od Altöttinga, 15. kolovoza 2008. iskazao je posebnu čast svetištu Majke Božje. Papin osobni izaslanik nadbiskup Joachim kardinal Meissner predao je dijecezanskom biskupu u Passau Wilhelmu Schramlu *Zlatnu ružu*, najveće papinsko odličje. Tisuće vjernika sudjelovalo je u euharistijskom slavlju u bazilici sv. Ane. Nakon euharistijskog slavlja krenula je procesija u kojoj su sudjelovali mnogi svećenici, redovnici i redovnice, predstavnici javnoga života kao i stjegonoše pojedinih društava. Procesija se kretala od kapelice do bazilike u kojoj je na oltar s čudotvornom slikom položena *Zlatna ruža*.

Altötting je prvo njemačko marijansko svetište koje je primilo to visoko papinsko odličje. Ivan Pavao II. *Zlatnu ružu* dao svetištima u Čenstohovi, Loretu, Knocku i Lurdu, a Benedikt XVI. Mariazellu i Aparecidi.

Kažimo i to da je kip Crne Gospe izrađen od lipova drva oko 1303. godine. Ovo glavno njemačko marijansko svetište godišnje posjeti oko milijun vjernika među kojima već više od trideset pet godina značajan udio imaju Hrvati koji žive u Njemačkoj.

U istini hodimo

Brže nego što je itko mislio, dobili smo novoga papu. Od izbora je već prošlo nešto vremena i sada razmišljamo o tomu kakav će biti u svome papinstvu.

fra Miljenko Stojić

Ne znam klade li se na tu temu kao što su se kladili tko će biti izabran. Neki izjavljuju da su s njim igrali nogomet, drugi da im je bio profesor, treći... ali malo ih govori što je tko od njega naučio. Ljudi vole žuti tisak pa misle da su njegovi dosezi primjenjivi i u ovom slučaju. Na njihovu žalost nisu. Crkva ima drukčiji hod od raznoraznih ljudskih udruženja. Ona jest sastavljena od nas ljudi, ali njezin sastavljač nije netko od nas, nego sam Bog, htio to netko priznati ili ne. Zbog toga plovi i onda kada je valovi stisnu sa svih strana, s pravom ili ne. Bilo je tako i pred izbor sadašnjeg pape Franje. Čak su se drznuli reći koji kardinali nipošto ne bi smjeli zauzeti to mjesto. Proglasiše sebe jedinim ispravnim glasom i onda udri po drugome. Kopka me misao na čijoj smo strani, zapravo, bili tih dana? Je li nam izbor novoga pape predstavljao korak u hodu Crkve ovom zemljom ili smo se samodopadno izdigli iznad sve-

ga toga i okolo prosipali svoje naučavanje uz potporu određenih medija? Može se sve to i ovako izreći. Jesmo li zapljeskali novome poglavaru naše, moje Crkve, ili osobi koja će, navodno, promijeniti neke stvari koje, opet navodno, ne idu kako treba u Crkvi?

Sjećam se početaka ukazanja Kraljice Mira u Bijakovcima, u župi Međugorje. Kao i u ovom papinom slučaju prolazili smo kroz slične okolnosti. Jedni smo Kraljicu Mira prepoznali i prihvatili kao svoju nebesku majku, drugi smo to gledali kroz neke znanstvene naočale pa smo propisivali što bi i kako trebala činiti. Na kraju smo samo vidjeli da se sve događa mnogo brže nego što smo očekivali. Počeli su dolaziti ljudi sa svih strana svijeta, ispovijedali su se, odlazili kućama slobodni, a mislili su da dolaze iz demokratskih krajeva u one komunističke. Slično se događa i danas. Poruka koju donosi Kraljica Mira putuje kroz nas drugome i pronalazi svoj put unatoč svim zaprjekama.

Ne ćemo sada ovdje o tome koliko je ili ne ovaj Papa naklonjen događajima posljednjih desetljeća u župi Međugorje. Nevažno je to, važno je da je naklonjen Gospi. Nije stoga čudno što se odmah nakon što je izabran za papu otišao pomoliti u znamenitu rimsku crkvu Santa Maria Maggiore. To je dokaz da će njegov odnos prema ovim događajima na našim stranama biti pod Gospinom paskom. Zar treba uopće i govoriti da se tada ne trebamo ničega bojati?!

Izbor novoga pape nisu svi primili s oduševljenjem. Kineski komunisti odmah su mu poručili da se slučajno ne bi mijesao u unutrašnje stvari njihove zemlje. Zapravo riječ je o tome koliko će biti ili ne naklonjen tzv. patriotskoj crkvi koju su oni odvojili od Rima i drže je čvrsto u svojoj šaci. Nešto slično nekada je mislio učiniti i, kako kaže Crna knjiga komunizma, poznati svjetski zločinac Josip Broz Tito. Hvala Bogu, hvala tadašnjem zagrebačkom nadbiskupu Stepincu, to mu nije uspjelo. Takva suradnja s nenarodnim režimom jednostavno nije dolazila u obzir. Istina, ni u Kini stvari ne idu po komunističkom planu. Pripadnika tzv. podzemne Crkve, one povezane s Rimom, dvostruko je više, oko 10 milijuna. I ne daju se podjarmiti. Ne zanoseći se naizgled velikim mislima, svoju Crkvu čuvaju kao oko u glavi. Znaju da će Duh Sveti priskočiti u pomoć ako nešto zbog ljudske slabosti negdje krene u krivom smjeru. Prema svojim spoznajama slično razmišljaju i pripadnici nekih drugih religija. I u njihovu slučaju komunističke vlasti postupaju jednako kao s Katoličkom crkvom, a neke su čak potpuno zabranili. Njihovim pripadnicima ne preostaje ništa drugo nego snaći se.

Crkva je u Kini progonjena i zbog toga što drukčije od komunističkih vlasti shvaća ulogu obitelji u društvu. Nipošto nije pristalica jednoga djeteta ili pobačaja kad se dijele ipak začne. Zbog toga stradava, kao što će „stradati“ i ovaj Papa kada počne vući crkvene poteze slične onima u svojoj nadbiskupiji u Buenos Airesu. Čak je tada znao prirediti i prosvjednu hodnju jer su vlasti, između ostaloga, obitelj izjednačavale sa zajednicom dvoje ljudskih bića homoseksualne sklonosti. Takvi se potezi Papi zacijelo ne će oprostiti, kao što se ni hercegovačkim franjevcima pri dolasku komunizma nisu opraštali stavovi koji su bili u duhu franjevaštva i crkvenosti. Čitao sam upravo jutros neke od komunističkih dokumenata o toj temi i još više spoznao koliko su franjevci i koliko je Široki Brijeg kao simbol bio i jest duboko u srcu dobrih ljudi. Vjera je govorila i čuvala ovo podneblje dok su komunisti bili potpuno na drugoj strani.

Tjedni molitveni program

– zimski raspored
(od Mise na Križevcu do 1. svibnja)

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRIJEDA

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
Krunica
- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
- U korizmi: otajstva svjetla i žalosna otajstva
- U uskrsnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11, 18 h Sv. Misa na hrvatskom
9.30 Đačka Misa (tijekom školske godine)
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i Crkvi čitajte u *Glasniku mira*, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje.

Suradujte u *Glasniku mira*.
Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:
Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Preporučite drugima
Glasnik mira.
Darujte im godišnju pretplatu.
Pretplatite se na *Glasnik mira*.

Služba pretplate:
Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija_paris@medjugorje.hr

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 Mhz
Banja Luka 107,8 Mhz
Hercegovina 101,5 Mhz
Lašvanska dolina 100 Mhz
Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospin trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel: ++387 36/653 547 uredništvo
++387 36/651 100 glavni tehničar
++387 36/653 548 marketing
Faks: ++387 36/653 552

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

Pribilježila i prevela Kristina Krstičević

Vanja, Split, Hrvatska

U Međugorje dolazim možda jednom godišnje, do sada sam bila dva ili tri puta. Dolazim moliti za zdravlje, za obitelj, za cijeli svijet. Trenutno rijet-

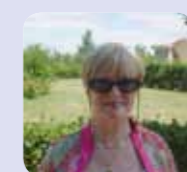
ko idem u crkvu jer nedjeljom radim, ali čim uhvatim vremena odem. Mislim da je rad nedjeljom nešto grozno. Mnoge majke rade, i mislim da nemaju vremena ni za crkvu ni za svoju obitelj. Poručila bih svima da svrate u Međugorje, da se uvjere koliko je prekrasno, da se uvjere u toliko puno tišine i molitve na jednom mjestu, s toliko puno ljudi koji se ve-sele, pjevaju zajedno na svim jezicima.

Matthew, Indija

Bio sam ovdje lani i osjetio da je ovo jako lijepo mjesto, idealno za meditaciju. Osjećam da moje srce ovdje dobiva neku svjetlost od Boga i ona se širi cijelim

tijelom i iscjeljuje dušu. Kada osjećamo bol, kada smo bolesni, zamislimo to Božje svjetlo koje nam pomaže i koje nas ispunja. Ovo je predivno mjesto za sjedinjavanje s Bogom.

Catherine, Irska

Prvi sam put došla ovamo 2005. godine. Te mi je godine preminula majka, a 2004. izgubila sam i brata pa možete pretpostaviti koliko sam bila uznemi-

rena. U to su mi se vrijeme događale i mnoge druge stvari, bila sam na rubu živčanog sloma. Tada nisam znala za Međugorje, planirala sam ići u Fatimu. U to vrijeme, jedna žena koja vodi hodočasnike u Međugorje, razgovarala je s mojim mužem i on mi je kupio avionsku kartu. Bila sam iznenađena, osjećala sam da moram poći i da sigurno postoji neki razlog za to. Dok sam se spremala za put, u majčinoj sam sobi pronašla jednu prelijepu Gospinu sliku na kojoj je pisalo Međugorje. Kad sam stigla ovamo, u sobi u kojoj sam odsjela bila je ista slika. Imala sam osjećaj da je moja majka htjela da dođem ovamo... Otad dolazim svake godine, osjećam da me Međugorje podiže i daje mi snagu za dalje. Sve što budete tražili, sve će se ispuniti, samo se molite našoj Gospi. Bila sam u Fatimi, bila sam u Lourdu, ali ovo je posebno. Neki ljudi misle da mi u Međugorju po cijele dane klečimo i molimo, no Gospa kaže da postoji vrijeme za molitvu i vrijeme za opuštanje.

A photograph capturing a religious ceremony at night. In the foreground, a large, bright bonfire burns in a metal cauldron, with logs and flames visible. Three men in white vestments stand behind the fire. The man on the left holds a small red cup. The man in the center holds several red cups. The man on the right holds a large, decorated white scroll with red and gold lettering, including a prominent 'A' at the top and a 'U' at the bottom. In the background, other people are visible, some holding umbrellas, suggesting a rainy or wet environment. The overall atmosphere is solemn and traditional.

*O, zaista blažena noć
u kojoj se nebesko
sa zemaljskim,
božansko s ljudskim
povezuje.*